

WARSZAWSKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI

DLA OBSZARU WOJEWÓDZTWA WARSZAWSKIEGO

Nr 17

PRUSZKÓW, dnia 15 września 1948 r.

Rok XV

Treść:

Dział urzędowy.

Przedruki

- Poz. 133 Rozporządzenie Ministrów Komunikacji Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych z dnia 27 października 1937 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 616 z 1937 r.).
- Poz. 134 Rozporządzenie Ministrów: Komunikacji, Administracji Publicznej, Ziemi Odzyskanych i Obrony Narodowej z dnia 15 kwietnia 1948 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Bezpieczeństwa Publicz., Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia w sprawie zmiany Rozporządzenia Ministrów: Komunikacji, Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 186 z 1948 r.).

Publikacje Wojewody Warszawskiego

- Poz. 135 Zarządzenie Wojewody Warsz. z dnia 30 sierpnia 1948 r. L. Wet. Z. I-m-94-48 w sprawie zwalczania wścieklizny
- Poz. 136 Obwieszczenie Wojewody Warszawskiego z dnia 15 kwietnia 1948 r. o obowiązku przestrzegania przepisów bezpieczeństwa publicznego i higieny pracy w młynach, kaszarniach i wiatrakach.
- Poz. 137 Pismo okólne Wojewody Warszawskiego z dnia 25 sierpnia 1948 r. L. OS. II-5-81-48 o subwencji na utrzymanie Zakładów Opiekuńczych.
- Poz. 138 Pismo okólne Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego z dnia 3 kwietnia 1948 r. L. B. B. I-2-8-48 o dodatku aprowizacyjnym dla pracowników państwowych.

Publikacje Władz i Urzędów podległych

- Poz. 139 Obwieszczenie Starostwa Powiatowego Płońskiego z dnia 2 lipca 1948 r. Nr 2 w sprawie wdrożenia postępowania scaleniowego i ustalenia obszaru scalenia na gruntach wsi Załoplice, gm. Załuski, pow. płońskiego.

Dział nieurzędowy.

Ogłoszenia o zagubionych dokumentach.

DZIAŁ URZĘDOWY

P r z e d r u k i

Poz. 133

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW KOMUNIKACJI, SPRAW WEWNĘTRZNYCH I SPRAW WOJSKOWYCH.

z dnia 27 października 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Opleki Społecznej
o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych.

(Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 616 z 1937 r.)

Na podstawie art. 5, 6 i 26 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 656) w brzmieniu ustalonym przez rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 151) oraz na podstawie art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociagowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr 98, poz. 859), art. 2 ustawy z dnia 23 marca 1929 r. w sprawie ratyfikacji konwencji międzynarodowej, dotyczącej ruchu samochodowego, podpisanej w Paryżu dnia 24 kwietnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 257), i art. 6 lit. b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 479) zarządza się, co następuje:

DZIAŁ I.

Przepisy wstępne.

§ 1. (1) Pojazdem mechanicznym w rozumieniu rozporządzenia niniejszego jest pojazd poruszany przez umieszczony na nim silnik i nie biegnący po szynach.

(2) Pojazd nie biegnący po szynach, a zasilany prądem elektrycznym z sieci (trolleybus), uważa się za pojazd mechaniczny.

(3) Pojazd mechaniczny, przeznaczony do przewozu siedmiu lub więcej podróżnych uważa się za autobus.

(4) Pojazd mechaniczny z dwiema co najmniej przyczepkami uważa się za pociąg drogowy.

(5) Nie uważa się za pojazdy mechaniczne, w rozumieniu rozporządzenia niniejszego, rowery z silnikami pomocniczymi o pojemności skokowej do 100 cm³ i motocykli bez wózków z silnikami o tejże pojemności.

(6) Za ciężar ogólny pojazdu mechanicznego, w rozumieniu rozporządzenia niniejszego, uważa się ciężar własny pojazdu mechanicznego wraz z największym dopuszczalnym obciążeniem.

(7) Czynności, do których wykonania powołane są według rozporządzenia niniejszego wojewódzkie lub powiatowe władze administracji ogólnej, mogą być poruczone na obszarze m. st. Warszawy i m. Łodzi zarządom miejskim tych miast.

Rozdział II.

Ewidencja pojazdów mechanicznych.

§ 2. (1) Każdy pojazd mechaniczny, zbudowany w kraju lub sprowadzony z zagranicy, powinien być zgłoszony powiatowej władzy administracji ogólnej.

(2) Zgłoszenia dokonywa na piśmie posiadacz pojazdu mechanicznego.

(3) Zgłaszającemu wydaje władza potwierdzenie zgłoszenia.

(4) Posiadacz pojazdu przy każdym odstąpieniu pojazdu innej osobie, obowiązany jest przekazać jej jednocześnie potwierdzenie zgłoszenia oraz zgłosić o tym powiatowej władzy administracji ogólnej ze wskazaniem imienia, nazwiska i adresu nowego posiadacza.

(5) Nowy posiadacz obowiązany jest przyjąć potwierdzenie zgłoszenia oraz zgłosić posiadanie pojazdu powiatowej władzy administracji ogólnej, z podaniem stałego miejsca postoju pojazdu.

§ 3. (1) Posiadacz pojazdu mechanicznego obowiązany jest zgłosić powiatowej władzy administracji ogólnej zmiany danych uwidocznionych w potwierdzeniu zgłoszenia oraz o zniszczeniu pojazdu lub rozebraniu go na części.

(2) W razie przeniesienia stałego postoju pojazdu do miejscowości, położonej na obszarze innego powiatu, posiadacz pojazdu winien przedstawić potwierdzenie zgłoszenia powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla nowego miejsca postoju pojazdu, celem otrzymania nowego potwierdzenia zgłoszenia.

(3) Wtórnik potwierdzenia zgłoszenia wydaje powiatowa władza administracji ogólnej w razie zagubienia, kradzieży lub zniszczenia oryginału potwierdzenia; w przypadkach kradzieży lub zagubienia oryginału potwierdzenia, posiadacz powinien złożyć władzy dowód jednorazowego ogłoszenia o tym w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym.

§ 4. W razie zarządzenia poboru, próbnego poboru lub wojskowego przeglądu pojazdów mechanicznych, posiadacz pojazdu mechanicznego lub osoba, która doprowadza pojazd do wyznaczonego miejsca, powinna posiadać przy sobie potwierdzenie zgłoszenia.

§ 5. (1) Wszystkich zgłoszeń, o których mowa w dziale niniejszym, należy dokonywać u powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce stałego postoju pojazdu, w ter-

minie dni 14, licząc od dnia powstania okoliczności, uzasadniających obowiązek zgłoszenia.

(2) Przepisy działu niniejszego nie dotyczą pojazdów mechanicznych:

- a) zaopatrzonych w międzynarodowe świadectwa samochodowe, a nie należących do obywateli polskich zamieszkałych w kraju oraz
- b) dopuszczonych do ruchu i zaopatrzonych w dowody rejestracyjne lub czasowe pozwolenia na kursowanie i w tablice rejestracyjne.

DZIAŁ III.

Warunki techniczne pojazdów mechanicznych.

Rozdział 1.

Warunki ogólne.

§ 6. (1) Do ruchu na drogach publicznych mogą być dopuszczone i używane tylko takie pojazdy mechaniczne, które są zbudowane i urządzone w ten sposób, aby nie zagrażały bezpieczeństwu w ogóle, a bezpieczeństwu i porządkowi ruchu w szczególności, nie niszczyły drogi w sposób przekraczający zwykłe jej zużycie, nie zakłócały spokoju publicznego dotkliwym hałasem i nie wydziały dymu lub swędu.

(2) Do ruchu na drogach publicznych nie mogą być dopuszczone pojazdy mechaniczne, których szerokość przekracza 2,50 m., a wysokość — 4 m.

§ 7. (1) Przy pojazdach mechanicznych dwuosiowych nacisk danej osi (wraz z dopuszczalnym ładunkiem) nie może przekraczać 8 ton, a nacisk drugiej 6 ton, przy rozstawie osi nie mniejszym niż 3 m.

(2) Przy pojazdach mechanicznych wieloosiowych lub pojazdach mechanicznych z przyczepkami nacisk i rozstaw dowolnych dwóch sąsiednich osi powinien odpowiadać warunkom ust. (1). Nacisk zaś i rozstaw pozostałych osi powinien być unormowany tak, aby na każdy 1 m. bieżący długości pojazdu, przenoszącej obciążenie na daną oś, przypadało nie więcej niż 1,5 tony obciążenia, jednak pod warunkiem, aby jedna oś wywierała nacisk nie większy niż 6 ton.

(3) Jeżeli rozstaw osi pojazdów mechanicznych dwu lub wieloosiowych lub pojazdów mechanicznych z przyczepkami jest mniejszy niż 3 m. dla wszystkich osi, należy obliczać dopuszczalne obciążenie według norm ust. (2).

(4) Jako długość, przenoszącą obciążenie na daną oś, uważa się przy osiach pośrednich połowę sumy jej odległości od osi sąsiednich, przy osiach zaś skrajnych połowę odległości osi skrajnej od sąsiednich plus odległość od początku lub końca pojazdu. Wymienioną wyżej długość, przenoszącą obciążenie na daną oś, oblicza się z zaokrągleniem w dół do połówek metrów lub całych metrów.

(5) Osie podwójne (bliźniacze) traktuje się pod względem wspólnego ich nacisku jako jedną oś, pod warunkiem równomiernego rozłożenia na nie ciężaru przez zastosowanie wahliwego zawieszenia. Rozstaw osi podwójnych (bliźniaczych) mierzy się od środka ich wspólnego zawieszenia.

(6) Powyższe normy nacisków i rozstaw osi mogą być przekraczane tylko za specjalnym pozwoleniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, ustalające w tym przypadku warunki używania pojazdu mechanicznego.

(7) Przepisów ust. (1)—(6) nie stosuje się do walców i innych maszyn drogowych oraz rolniczych.

§ 8. (1) Używanie metalowych obręczy kół dopuszczalne jest tylko przy pojazdach mechanicznych, które nie mogą rozwijać szybkości większej niż 10 km. na godzinę. Nie dotyczy to specjalnych pojazdów wojskowych.

(2) Krawędzie metalowych obręczy pojazdów mechanicznych powinny być stępione, a stykająca się z jezdnią powierzchnia tych obręczy — zarówno jak zewnętrzna powierzchnia pędnych wstęp pojazdów gąsienicowych — nie może posiadać nierówności, niszczących nawierzchnię drogi.

(3) Pojazdy mechaniczne, przeznaczone do robót rolnych, a korzystające z dróg publicznych tylko okolicznościowo, mogą nie czynić zadość warunkom ust. (2), jednak w żadnym przypadku nie powinny powodować nadmiernego niszczenia nawierzchni drogi.

(4) Szerokość obręczy pojazdów mechanicznych powinna być taka, aby ciśnienie na 1 cm bieżącej szerokości obręczy przy największym dopuszczalnym obciążeniu pojazdu nie przekraczała 80 kg. przy obręczach metalowych lub 100 kg. przy obręczach gumowych.

(5) Przy pojazdach zaopatrzonych w pneumatyki, za szerokość obręczy uważa się szerokość protektora opony względnie szerokość śladu koła przy normalnym napompowaniu opony.

§ 9. (1) Każdy pojazd mechaniczny powinien być zaopatrzony w następujące przyrządy i urządzenia:

a) mocny mechanizm kierowniczy, dający możliwość łatwego i pewnego skręcania;

b) dwa niezależne od siebie skutecznie i szybko działające systemy hamulców, albo w jeden system, wprowadzony w działanie przez dwa niezależne od siebie mechanizmy, z których jeden działa nawet wtedy, gdy drugi zawiedzie; conajmniej jeden z hamulców powinien działać skutecznie zarówno przy jeździe naprzód, jak i wstecz oraz powinien być tak urządzony, aby ciągłość hamowania nie wymagała stałego nacisku na mechanizm wprowadzający hamulec w działanie; pojazdy, których ciężar ogólny przekracza 3500 kg. oraz wszelkie autobusy powinny być zaopatrzone w dwa niezależne od siebie systemy hamulców, działające skutecznie przy jeździe naprzód, jak i wstecz;

c) urządzenie zapobiegające hałasliwemu wydmuchowi gazów spalnowych (tłumik), bez otworu do wolnego wydmuchu;

d) urządzenie, uniemożliwiające wprowadzenie silnika w ruch przez osoby niepowołane;

e) urządzenie do cofania pojazdu w tył za pomocą silnika z siedzenia kierowcy, jeżeli ciężar własny pojazdu przekracza 350 kg.: powyższe nie dotyczy motocykli;

f) conajmniej jeden przyrząd sygnałowy o donośnym, lecz nie przeraźliwym dźwięku;

g) dwie latarnie o bezbarwnym a nierażącym świetle, umieszczone na przodzie w jednym poziomie po obu stronach pojazdu; powyższe nie dotyczy motocykli bez wózka, które mogą być zaopatrzone w jedną taką latarnię, umieszczoną na przodzie pojazdu;

h) dwie najaśnice (reflektory) o bezbarwnym lub żółtym świetle, mogące oświetlać drogę na odległości conajmniej 100 metrów przed pojazdem; każda najaśnica powinna być tak urządzona, aby

można było bez przerwy w oświetleniu drogi opuszczać snop światła, aby światło nie raziło jadących z przeciwnej strony, a jednakże oświetlało dostatecznie drogę przed pojazdem; motocykle mogą mieć jedną taką najaśnicę;

i) jedną latarkę z czerwonym lub pomarańczowym światłem, umieszczoną w tyle pojazdu z lewej strony, widoczną w normalnych warunkach z odległości conajmniej 100 m. oraz w urządzenie, oświetlające tylną tablicę rejestracyjną, lub tablicę ze znakiem próbnym w sposób, umożliwiający odczytanie znaku w normalnych warunkach obserwacji z odległości conajmniej 25 m.; światła te powinny być zapalane i gaszone wspólnym wyłącznikiem ze światłami na przodzie pojazdu; motocykle nie posiadające elektrycznej instalacji oświetleniowej powinny być zaopatrzone z tyłu w czerwone szkiełko odbłaskowe o średnicy conajmniej 3 cm.;

j) latarkę umieszczoną z tyłu pojazdu, rzucającą czerwone lub pomarańczowe światło w czasie działania hamulców (znak „stop”); latarka ta może stanowić jedną całość z urządzeniem wymienionym pod lit. i); przepis niniejszy dotyczy tylko samochodów;

k) dwa kierunkowskazy ze światłem czerwonym lub pomarańczowym, wprawiane w ruch przez kierowcę, wystające w chwili działania z dwóch boków na zewnątrz nadwozia tak, aby były widoczne z przodu i z tyłu pojazdu i zmieniały obrys pojazdu; przepis powyższy nie dotyczy motocykli, jak również samochodów o nadwoziu otwartym (typu torpedo);

l) lusterko wsteczne, dające kierowcy możliwość widzenia drogi za pojazdem z jego lewej strony; przepis ten nie dotyczy motocykli.

(2) Przepisy ust. (1) lit. b), d), g), h), i), j), k) oraz l) nie mają zastosowania do pojazdów mechanicznych, nie mogących rozwinać szybkości większej niż 10 km. na godz.; pojazdy takie powinny być zaopatrzone conajmniej w jeden hamulec, jedną latarnię o bezbarwnym świetle na przodzie pojazdu po jego lewej stronie oraz latarkę o czerwonym lub pomarańczowym świetle z tyłu po lewej stronie pojazdu.

(3) Ogumienie kół pojazdu mechanicznego powinno być w takim stanie, aby nie zagrażało bezpieczeństwu ruchu, nie niszczyło drogi oraz aby zabezpieczało pojazd przed nadmiernym poślizgiem.

(4) Nadwozie pojazdu mechanicznego powinno odpowiadać przeznaczeniu pojazdu oraz posiadać trwałą budowę i estetyczny wygląd.

§ 10. (1) Wszystkie urządzenia i przyrządy, potrzebne do kierowania i hamowania pojazdów mechanicznych oraz do sygnalizacji i oświetlenia drogi przed pojazdem, powinny być tak rozmieszczone, aby kierowca mógł łatwo i pewnie posługiwać się nimi, nie tracąc drogi z oczu.

(2) Wszystkie urządzenia i przyrządy pojazdów mechanicznych powinny być w należyтым stanie oraz działać sprawnie.

§ 11. (1) W zależności od specjalnych miejscowych warunków wojewódzka władza administracji ogólnej, za zgodą Ministra Komunikacji może wprowadzić obowiązek zaopatrzenia pojazdów mechanicznych w inne dodatkowe urządzenia zapewniające bezpieczeństwo ruchu.

(2) Na odchylenia od warunków, jakim — w myśl rozporządzenia niniejszego — odpowiadać mają pojazdy mechaniczne pod względem budowy i urządzenia, uzasadnione postępowaniem techniki, może zezwolić Minister Komunikacji.

§ 12. (1) Każdy samochód powinien być zaopatrzone w tabliczkę metalową, umieszczoną w miejscu dostępnym i podająca pisemnie łatwo czytelnym: a) nazwę fabryki, która zbudowała podwozie, b) model podwozia, c) model silnika, d) rok produkcji, e) numer fabryczny podwozia, f) numer fabryczny silnika, g) ciężar własny pojazdu i h) dopuszczalne obciążenie lub ilość miejsc; ponadto w autobusach i samochodach ciężarowych powinno być podane dopuszczalne obciążenie.

(2) Wszystkie autobusy oraz samochody ciężarowe powinny być zaopatrzone w umieszczone z prawej strony pojazdu napisy o wymiarach przynajmniej 18 × 24 cm., zawierające czytelnie napisane imię, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela albo też nazwę i adres firmy.

(3) Samochody ciężarowe, nie przeznaczone do zarobkowego przewozu, powinny być ponadto zaopatrzone po obu stronach nadwozia w wyraźne napisy, określające rodzaj przedsiębiorstwa, gospodarstwa itp., którego są własnością.

(4) Przepisy ust. (2) i (3) nie mają zastosowania do samochodów państwowych.

Rozdział 2.

Dodatkowe warunki techniczne autobusów przeznaczonych do przewozu zarobkowego.

§ 13. Autobusy powinny być tak zbudowane, urządzone i utrzymywane, aby posiadały estetyczny wygląd, nie zagrażały bezpieczeństwu podróży oraz zapewniały im dostateczną wygodę i warunki higieniczne podróży, a nadto zapewniały ciągłość i regularność przewozów.

§ 14. (1) Nadwozia autobusów powinny być tak urządzone, aby mogły być szczelnie zamykane. Wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwolić na używanie autobusów o nadwoziu otwartym na liniach o charakterze turystycznym oraz do przewozów nieregularnych (doraźnych).

(2) Ilość miejsc w autobusie powinna być tak ustalona, aby dopuszczalna nośność podwozia autobusu nie była przekroczona. Przy obliczaniu ilości miejsc w autobusie należy przyjmować za podstawę obliczeń różnicę między nośnością podwozia brutto, a ciężarem próżnego autobusu całkowicie wyposażonego do drogi, t.j. z 2 kołami zapasowymi, narzędziami oraz zapasem materiałów pędnych. Ciężar osób stanowiących obsługę należy przyjmować w wysokości 75 kg. na osobę, ciężar zaś podróźnego w wysokości 80 kg., a dla autobusów, kursujących na liniach w obrębie jednej gminy lub na ich przedłużeniu — w wysokości 75 kg. W autobusach przeznaczonych do przewozu podróźnych z bagażem (poza podręcznym), ciężar podróźnego należy przyjmować w wysokości 100 kg.

(3) Wysokość wnętrza autobusu o nadwoziu szczelnie zamykającym się, mierzona od podłogi do najniższego punktu dachu, powinna wynosić conajmniej 1,5 m. nad miejscami do siedzenia, a 1,8 m. nad miejscami do stania.

(4) Szerokość i głębokość siedzenia dla podróźnych powinna wynosić conajmniej po 0,45 m. Od-

ległość siedzeń od siebie przy siedzeniach, ustawionych w jednym kierunku, powinna wynosić w największym miejscu conajmniej 0,25 m., a jeżeli pod siedzeniami nie ma wolnej przestrzeni, conajmniej 0,4 m. Przy siedzeniach naprzeciwległych odległość od siebie powinna wynosić conajmniej 0,5 m.

(5) Przejście wewnętrzne wzdłuż autobusu powinno mieć conajmniej 0,3 m. szerokości. Umieszczanie w przejściu siedzeń składanych automatycznie jest dozwolone, jeżeli szerokość przejścia wynosi conajmniej 0,45 m; w autobusach, kursujących w obrębie jednej gminy, dozwolone jest urządzenie takich siedzeń o mniejszym wymiarze pod warunkiem, że nie będą przeszkadzać przy wsiadaniu i wysiadaniu.

(6) Pomieszczenie dla kierowcy, o wymiarach siedzenia nie mniej niż 0,45 m. głębokości i 0,6 m. szerokości, powinno być tak urządzone, aby umożliwiało mu dokładne obserwowanie drogi nawet w czasie oświetlenia wnętrza autobusu oraz aby swoboda ruchów kierowcy nie mogła ulegać ograniczeniu przez podróżnych lub bagaże. W razie urządzenia oddzielnego przedziału dla kierowcy, przedział ten powinien posiadać osobne drzwi, prowadzące na zewnątrz.

(7) Autobus powinien posiadać conajmniej dwie drzwi, o szerokości nie mniej 0,6 m., przeznaczonych dla podróżnych; drzwi nie mogą się znajdować po lewej stronie pojazdu, a przynajmniej jedno z nich powinno być umieszczone po jego prawej stronie. Autobus bez drzwi w tylnej ścianie powinien w niej posiadać okno, szczelnie zamknięte, o wymiarach nie mniej niż 0,8 m. szerokości i 0,6 m. wysokości. Drzwi powinny być zaopatrzone w zamki, zabezpieczające przed otwarciem ich z zewnątrz. W autobusach, podzielonych na stałe przedziały, każdy przedział powinien posiadać oddzielne drzwi na zewnątrz z prawej strony pojazdu. Do autobusów, używanych w obrębie jednej gminy, nie ma zastosowania warunków umieszczania przynajmniej jednych drzwi z prawej strony.

(8) Jeżeli w autobusach są przewidziane miejsca do stania, to powinny się one znajdować na specjalnych pomostach i mieć wymiary nie mniejsze niż 0,2 m² na jedno miejsce oraz posiadać specjalne trzymadła lub poręcze.

(9) Jeżeli autobus nie posiada specjalnego przedziału bagażowego, to na dachu autobusu powinno być urządzone pomieszczenie na bagaż w ten sposób, aby bagaż zabezpieczony był przed spadnięciem, kradzieżą, kurzem i opadami atmosferycznymi. W autobusie takim powinna być przez wtywnie nadwozia umieszczona na prawej zewnętrznej ścianie autobusu metalowa tabliczka firmowa, podająca dopuszczalne obciążenie dachu (w kilogramach) i dopuszczalną ze względu na stateczność autobusu wysokość ładowania (w centymetrach). W autobusie powinno być ponadto przewidziane specjalne miejsce, będące pod stałą obserwacją obsługi, na skrzynkę do przewozu noczty. Przepis ten nie ma zastosowania do autobusów używanych w obrębie jednej gminy.

§ 15. (1) Autobus powinien być zaopatrzony:

- a) w szyby ze szkła nie rozpryskującego się;
- b) w samoczynnie działającą wycieraczkę szyby przedniej przed kierowcą;
- c) w dwie niebieskie latarnie (o średnicy conajmniej 10 cm.), w obu górnych rogach przedniej

plaszczyny dachu, które powinno być oświetlone od zmierrchu do świtu;

d) w dwie gaśnice naładowane, z których jedna powinna być umieszczona pod maską silnika, a druga o pojemności conajmniej jednego litra, dająca się sprawdzać bez całkowitego wyładowania, umieszczona wewnątrz autobusu w łatwo dostępnym miejscu;

e) w dwa zapasowe koła lub obręcze ogumione;

f) w komplet narzędzi oraz części zamiennych koniecznych do przeprowadzania doraźnych napraw w drodze;

g) w urządzenie umożliwiające uzupełnienie zapasu paliwa z zewnątrz nadwozia;

h) w elektryczne urządzenie oświetleniowe i w urządzenie ogrzewające wnętrze pojazdu podczas chłodu;

i) w odpowiednią ilość okien szczelnie zamkniętych, zapewniających dostateczny dopływ światła do autobusu;

j) w urządzenie do należytego przewietrzania wnętrza autobusu;

k) w urządzenie, umożliwiające danie sygnału kierowcy z wnętrza autobusu;

l) w apteczkę doraźnej pomocy, typu zatwierdzonego przez Ministra Opieki Społecznej;

m) w napis wskazujący ilość miejsc dla podróżnych, umieszczony na zewnętrznej i wewnętrznej stronie drzwi;

n) w czytelny napis na zewnątrz u góry z przodu nadwozia, w nocy oświetlony, z nazwami krańcowych punktów obsługiwanej linii.

(2) Przepisy ust. (1) pod lit. c), d), e), f), l) nie dotyczą autobusów używanych w obrębie jednej gminy.

Rozdział 3.

Dodatkowe warunki techniczne dorożek samochodowych.

§ 16. Dorożki samochodowe powinny być tak zbudowane, urządzone i utrzymywane, aby posiadały estetyczny wygląd, nie zagrażały bezpieczeństwu osób z nich korzystających i zapewniały im dostateczną wygodę i warunki higieniczne w czasie przejazdu.

§ 17. (1) Nadwozia dorożek samochodowych powinny być bądź zamknięte stale bądź tak urządzone, aby mogły być szczelnie zamykane, przy czym pomieszczenie dla podróżnych powinno być oddzielone od pomieszczenia kierowcy oszkloną ścianką oraz posiadać oddzielne wyjście na zewnątrz z każdej strony pojazdu.

(2) Ilość miejsc w dorożce samochodowej powinna być tak ustalona, aby dopuszczalna nośność pojazdu nie była przekroczona oraz, aby, oprócz wygodnego pomieszczenia dla podróżnych, było również pomieszczenie na ich bagaże.

(3) Każda dorożka samochodowa powinna być zaopatrzona:

- a) w szyby ze szkła nie rozpryskującego się;
- b) w samoczynnie działającą wycieraczkę szyby przedniej przed kierowcą;
- c) w jedno zapasowe koło lub obrecz ogumiona;
- d) w komplet narzędzi oraz części zamiennych, koniecznych do przeprowadzania ewentualnych doraźnych napraw w drodze;

e) w elektryczne urządzenie oświetleniowe i elektryczny rozrusznik;

f) w licznik samoczynnie wskazujący wysokość opłaty za przejazd (taksomierz), umieszczony w miejscu łatwo widocznym dla podróżnego.

(4) Wojewódzka władza administracji ogólnej na wniosek zarządu gminy może zezwolić względem wszystkich lub części dorożek samochodowych na odstępstwa od wymagań przewidzianych w st. (1) i (3), bez naruszenia jednak przepisów § 16.

§ 18. Przepisy zawarte w § 16 oraz § 17 ust. (1), (2) i (3) stosuje się również do innych pojazdów przeznaczonych do zarobkowego przewozu osób, z wyjątkiem autobusów.

DZIAŁ IV.

Dopuszczenie pojazdów mechanicznych do ruchu na drogach publicznych.

§ 19. (1) Do ruchu na drogach publicznych dopuszczone są:

a) pojazdy mechaniczne zarejestrowane, t.j. zaopatrzone w dowód rejestracyjny, zawierający również kartę kontroli opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego, albo w czasowe pozwolenie na kursowanie i w tablice rejestracyjne (§ 24 i § 32 ust. (1) i (2));

b) pojazdy mechaniczne, zaopatrzone w czasowe pozwolenie na kursowanie i w tablicę ze znakami próbnymi (§ 30 i § 32 ust. (1) i (2));

c) pojazdy mechaniczne, będące własnością władz, instytucji lub oddziałów wojskowych, zaopatrzone w wojskowe znaki i wojskowe dowody rejestracyjne (§ 32 ust. (3));

d) zagraniczne pojazdy mechaniczne, zaopatrzone w międzynarodowe świadectwa samochodowe, w znaki rejestracyjne państwa, z którego pochodzą, i międzynarodowe znaki wyróżniające;

e) pojazdy mechaniczne, nie mogące rozwinać szybkości ponad 10 km. na godzinę — bez dowodów rejestracyjnych lub czasowych pozwoleń na kursowanie oraz bez tablic rejestracyjnych lub tablic ze znakami próbnymi.

(2) Przepisy ust. (1) mają zastosowanie również do wszelkich przyczepek, ciągnionych przez pojazdy mechaniczne.

(3) Minister Komunikacji może dopuścić do ruchu czasowo pojazdy mechaniczne, pochodzące z państw obcych, zaopatrzone w znaki rejestracyjne i dokumenty, wystawione przez władze tych państw, na ustalonych przez siebie warunkach.

§ 20. (1) Rejestracji pojazdów mechanicznych (§ 19 ust. (1) lit. a)) dokonywują wojewódzkie władze administracji ogólnej, właściwe ze względu na miejsce stałego postoju pojazdu na podstawie podania właściciela pojazdu oraz dodatnich wyników badania technicznego.

(2) Rejestracji pojazdów, przeznaczonych do przewozów zarobkowych, dokonywa się zgodnie z warunkami koncesji.

(3) Rejestracja pojazdów odbywa się bez uprzedniego badania technicznego, jeżeli od dnia wycofania pojazdu z ruchu upłynęło nie więcej niż sześć miesięcy, a to wycofanie nie nastąpiło z powodu stwierdzenia, że pojazd nie odpowiada warunkom przewidzianym w §§ 6—18, ani też z powodu niedostarczenia pojazdu do badania technicznego.

§ 21. (1) Podanie właściciela pojazdu o rejestrację (§ 19 ust. (1) lit. a) powinno zawierać: imię i nazwisko (firmę) i adres właściciela pojazdu, opis pojazdu, jego przeznaczenie, miejsce stałego postoju pojazdu oraz podpis właściciela pojazdu, stwierdzający prawdziwość powyższych danych.

(2) Do podania o rejestrację powinno być dołączone potwierdzenie zgłoszenia pojazdu (§§ 2—5) przez potwierdzenie pisemne sprzedaży (nabycia), jeżeli pojazd nie był dotychczas rejestrowany, lub unieważniony dowód rejestracyjny, jeżeli pojazd już był rejestrowany.

(3) Władza może, w razie wątpliwości, zażądać złożenia dowodu własności pojazdu, dowodu jego ocenia, jego szczegółowego opisu technicznego, potwierdzonego przez wytwórnę lub jej przedstawiciela, oraz sprawdzić jego ciężar.

§ 22. (1) Krajowe wytwórnice pojazdów mechanicznych mogą uzyskać zaświadczenie dopuszczalności typów pojazdów przez nie wyrabianych.

(2) Zaświadczenie dopuszczalności typu wydaje Ministerstwo Komunikacji po sprawdzeniu, czy pojazdy mechaniczne, wykonane według przedstawionych rysunków i opisu technicznego, odpowiadają wymaganiom rozporządzenia niniejszego oraz po zbadaniu, czy wszystkie mechanizmy danego pojazdu należycie działają.

§ 23. (1) Badanie techniczne pojazdu mechanicznego (§ 20 ust. (1)) ma stwierdzić, czy pojazd odpowiada warunkom §§ 6—18 lub warunkom zaświadczenia o dopuszczalności typu (§ 22) oraz zgodność pojazdu z jego opisem zamieszczonym w podaniu.

(2) W razie nieusunięcia w wyznaczonym terminie braków i usterek, stwierdzonych w czasie badania technicznego, każde następne badanie może nastąpić dopiero po opłaceniu kosztów badania zgodnie z przepisami o postępowaniu administracyjnym. Wysokość kosztów badania ustala Minister Komunikacji.

§ 24. (1) Jeżeli podanie o rejestrację (§ 21) zostało złożone równocześnie z przedstawieniem pojazdu mechanicznego do badania technicznego i badanie to dało wynik dodatni, wojewódzka władza administracji ogólnej wydaje tablice rejestracyjne po pobraniu opłaty, przewidzianej w § 35, oraz dowód rejestracyjny wraz z kartą kontroli opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego po pobraniu należnych opłat na rzecz tego Funduszu.

(2) Jeżeli pojazd mechaniczny nie został przedstawiony do badania technicznego, jednocześnie ze złożeniem podania (§ 21) lub jeżeli w wyniku badania technicznego okazało się potrzebnym usunięcie pewnych usterek, które nie zagrażają jednak bezpieczeństwu ruchu, wojewódzka władza administracji ogólnej może dopuścić czasowo pojazd do ruchu przez wydanie tablic rejestracyjnych i czasowego pozwolenia na kursowanie na okres do 30 dni, po pobraniu należnych opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego oraz opłaty przewidzianej w § 35.

(3) Jeżeli pojazd mechaniczny, dopuszczony czasowo do ruchu (ust. (2)) nie zostanie przed upływem terminu ważności czasowego pozwolenia na kursowanie poddany badaniu technicznemu z wynikiem dodatnim, właściciel pojazdu powinien niezwłocznie zwrócić tablice rejestracyjne właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

(4) Pojazdy mechaniczne przeznaczone do wykonywania zarobkowego przewozu osób mogą być dopuszczone do ruchu tylko na podstawie dodatnich wyników badania technicznego.

§ 25. Jeżeli zarejestrowanie pojazdu mechanicznego nastąpiło pod określonymi warunkami, wynikającymi z przepisów prawa cywilnego, handlowego, administracyjnego lub z przepisów skarbowych, celnych, względnie przepisów o Państwowym Funduszu Drogowym i innych, wówczas stosowne zastrzeżenia będą uwidocznione w dowodzie rejestracyjnym.

§ 26. (1) Jeżeli w pojeździe mechanicznym dokonane zostały ważne zmiany konstrukcyjne, np. zmiana źródła siły, t.j. rodzaju lub modelu silnika, ustroju podwozia, hamulców lub mechanizmu kierowniczego, albo taka zmiana budowy nadwozia, która powoduje zmianę nośności, ciężaru, albo środka ciężkości pojazdu, to pojazd taki nie może być użyty do ruchu przed dokonaniem badania technicznego z wynikiem dodatnim.

(2) Zmiana przeznaczenia pojazdu mechanicznego, uprzednio zarejestrowanego do użytku prywatnego, na pojazd przeznaczony do przewozów zarobkowych nastąpić może tylko na zasadzie dodatniego wyniku badania technicznego (§ 23).

(3) Pojazdy mechaniczne przeznaczone do zarobkowych przewozów osób lub towarów podlegają badaniom technicznym corocznie w terminach ustalonych przez wojewódzkie władze administracji ogólnej i zaznaczonych w dowodach rejestracyjnych.

§ 27. Wszelkie zmiany danych, uwidocznionych w dowodzie rejestracyjnym, właściciel pojazdu mechanicznego powinien zgłosić w ciągu 14 dni władzy, która dowód wydała.

§ 28. W razie przeniesienia miejsca stałego postoiu zarejestrowanego pojazdu mechanicznego na obszar innego województwa, właściciel pojazdu powinien w ciągu 14 dni zwrócić dotychczasowe tablice rejestracyjne i dowód rejestracyjny wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, właściwej dla nowego miejsca postoiu pojazdu, która wyda inne tablice rejestracyjne i nowy dowód rejestracyjny bez badania technicznego, chyba, że zachodzą okoliczności przewidziane w § 26 ust. (1) i (2).

§ 29. (1) Wycofanie pojazdu mechanicznego z ruchu następuje przez zwrot lub odebranie tablic rejestracyjnych.

(2) W razie wycofania pojazdu z ruchu wojewódzka władza administracji ogólnej potwierdza zwrot tablic rejestracyjnych na unieważnionym dowodzie rejestracyjnym.

(3) Unieważniony dowód rejestracyjny zastępuje potwierdzenie zgłoszenia. Przenisy § 2 ust. (4) i (5), § 3 ust. (1) i (2), § 4 oraz § 5 ust. (1) mają odpowiednie zastosowanie.

§ 30. (1) Jeżeli pojazd mechaniczny ma być przeznaczony do jazd, które nie mają charakteru normalnego używania, wojewódzka władza administracji ogólnej może wydać czasowe pozwolenie na dopuszczenie pojazdu do ruchu oraz tablice ze znakami próbnymi § 19 ust. (1) lit. b) za opłatą ustaloną przez Ministra Komunikacji.

(2) Korzystanie z czasowego pozwolenia dozwolone jest tylko w zakresie i na warunkach w nim wyszczególnionych.

(3) Za korzystanie z tablic ze znakami próbnymi na okres do 3 dni do koniecznych przejazdów

związanych z rejestracją pojazdu oraz do odprowadzenia do miejsca przeznaczenia pojazdu wycofanego z ruchu opłat się nie pobiera.

(4) Wytwórnice pojazdów mechanicznych i firmy handlujące pojazdami mechanicznymi mogą otrzymać określoną ilość tablic ze znakami próbnymi za opłatą niższą. Osoby te obowiązane są prowadzić książkę wyjazdów, zapisując do niej nazwisko kierowcy oraz czas wyjazdu i powrotu. Książkę tę należy okazywać władzom na każde żądanie.

(5) Używanie pojazdów mechanicznych, zaopatrzonych w tablice ze znakami próbnymi do wykonywania przewozów zarobkowych jest wzbronione.

§ 31. (1) Minister Komunikacji może upoważnić organizację społeczną, reprezentującą interesy automobilizmu do przeprowadzania badań technicznych pojazdów mechanicznych, a także powierzyć jej dokonywanie innych czynności związanych z dopuszczeniem pojazdów do ruchu na warunkach przez siebie określonych.

(2) Wojewódzka władza administracji ogólnej może upoważnić powiatową władzę administracji ogólnej do wykonywania rejestracji pojazdów mechanicznych i wydawania tablic ze znakami próbnymi.

§ 32. (1) Każdy pojazd mechaniczny dopuszczony do ruchu, z wyjątkiem pojazdów wymienionych w § 19 ust. (1) lit. e), powinien być zaopatrzony w dwie tablice rejestracyjne lub tablice ze znakami próbnymi, przytwierdzone z przodu i z tyłu pojazdu.

(2) Wymiary i wygląd tablic rejestracyjnych oraz tablic ze znakami próbnymi, jak również system oznaczania pojazdów, wymienionych w § 19 ust. (1) nod lit. a) i b), ustala Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych⁹⁾.

(3) Wymiary i wygląd wojskowych znaków rejestracyjnych (§ 19 ust. (1) lit. c) ustala Minister Spraw Wojskowych⁹⁾.

§ 33. (1) Tablice rejestracyjne winny być umieszczone na miejscu widocznym i zabezpieczonym od zabłocenia w płaszczyznach pionowych i przytwierdzone do pojazdu w sposób trwały. Tablice ze znakami próbnymi mogą być przytwierdzone w sposób tymczasowy, lecz zabezpieczający od zagubienia.

(2) Na samochodach obydwie tablice rejestracyjne i tablice ze znakami próbnymi powinny być tak umieszczone, aby krawędzie poziome tablic były prostopadłe do osi podłużnej pojazdu.

(3) Na motocyklach tylna tablica rejestracyjna lub tablica ze znakiem próbnym powinna być umieszczona, aby krawędź pozioma tablicy była prostopadła do osi podłużnej pojazdu, tablica zaś przednia powinna być umieszczona wzdłuż jego osi podłużnej.

(4) Jeżeli na pojeździe założona jest tablica świetlna, o wielkości i wymiarach ściśle odpowiadających tablicy rejestracyjnej, wówczas zaopatrzenie pojazdu w tablice rejestracyjną nie jest wymagane.

(5) Zabronione jest zakrywanie i ozdabianie w jakikolwiek sposób tablic rejestracyjnych ze znakami próbnymi, jak również umieszczanie z przodu lub z tyłu pojazdu mechanicznego innych znaków

nie przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym, z wyjątkiem znaków: a) wytwórni, b) korpusu dyplomatycznego (znak CD), c) państwowych, d) miejskich oraz e) klubów automobilowych, motocyklowych i touring klubów.

(6) Pojazdy mechaniczne, prowadzone przez uczących się jazdy, powinny być w czasie jazdy zaopatrzone z przodu i z tyłu w okrągłe tarcze, nie zasłaniające tablic rejestracyjnych, o średnicy 30 cm. z wypisanymi wyrazami „NAUKA JAZDY” na ciemnoniebieskim tle białymi literami w dwa rzędy w prostych liniach. Litery powinny być drukowane, o szerokości 35 mm., wysokości 50 mm., grubości kreski 8 mm., odległość między rzędami powinna wynosić 40 mm. Na motocyklach można umieszczać jedną taką tarczę o średnicy zmniejszonej do 20 cm. z napisami odpowiednio zmniejszonymi, a widocznymi z przodu i z tyłu. Z tych pojazdów mechanicznych tarcza z napisem „NAUKA JAZDY” może być zastąpiona przez odpowiedni napis.

§ 34. Przenoszenie tablic rejestracyjnych z pojazdu, dla którego zostały wydane, na inny pojazd jest zakazane.

§ 35. (1) Tablic rejestracyjnych i tablic ze znakami próbnymi dostarcza władzom administracji ogólnej Państwowy Fundusz Drogowy.

(2) Opłaty za tablice rejestracyjne ustala Minister Komunikacji.

(3) Opłaty za tablice rejestracyjne pobiera się na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego w razie:

- a) wydania nowych (nieużywanych) tablic,
- b) wydania innych tablic wzamian za tablice całkowicie zniszczone lub unieważnione z powodu zagubienia.

(4) W razie zagubienia chociażby jednej z tablic rejestracyjnych lub tablic ze znakami próbnymi właściciel pojazdu powinien bezzwłocznie zgłosić o tym władzy administracji ogólnej, która tablice wydała. Władza ta po okazaniu dowodu jednorazowego ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym o zagubieniu lub pobraniu opłaty za ogłoszenie unieważni poprzednie tablice i wyda wzamian inne.

§ 36. Wojewódzka władza administracji ogólnej, w której okręgu pojazd mechaniczny jest używany, może zarządzić jego badanie techniczne (§ 23). W razie stwierdzenia na podstawie badania technicznego, że pojazd nie odpowiada warunkom przewidzianym w §§ 6—18, a dalsze używanie pojazdu zagraża bezpieczeństwu lub porządkowi ruchu, wojewódzka władza administracji ogólnej może wycofać pojazd z ruchu.

§ 37. (1) W wyjątkowych przypadkach, jeżeli względy bezpieczeństwa ruchu tego wymagają, powiatowa władza administracji ogólnej, w której okręgu pojazd mechaniczny jest używany, może zahronić używania pojazdu do czasu przeprowadzenia badania technicznego (§ 23).

(2) Wycofanie pojazdu z ruchu może być orzeczone również przez powiatową władzę administracji ogólnej w razie niemożności ustalenia osoby właściciela pojazdu lub jego miejsca zamieszkania, miejsca stałego postoju pojazdu lub też nie przedstawienia pojazdu do badania technicznego w terminie i miejscu wyznaczonym.

§ 38. Organ kontroli drogowej może zatrzymać dowód rejestracyjny w razie stwierdzenia je-

go nieważności, z powodu nieuiszczenia opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego lub w razie stwierdzenia, że pojazd mechaniczny nie odpowiada warunkom przewidzianym w §§ 6—18. Zwrot dowodu następuje po uregulowaniu opłat na rzecz Państwowego Funduszu drogowego lub po stwierdzeniu usunięcia braków technicznych w pojeździe.

DZIAŁ V.

O kierowcach pojazdów mechanicznych.²⁾

Rozdział I.

Rodzaje pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

§ 39. (1) Do prowadzenia na drogach publicznych pojazdów mechanicznych, z wyjątkiem wymienionych w § 19, ust. 1 lit. e), uprawnione są osoby, które posiadają pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych, zwane dalej także „pozwoleńiami”.

(2) Rozróżnia się cztery rodzaje pozwoleń, zależnie od rodzaju i przeznaczenia pojazdów.

(3) Pozwolenie kategorii IV-ej uprawnia do prowadzenia motocykli.

(4) Pozwolenie kategorii III-a uprawnia do prowadzenia samochodów oraz ciągników najwyżej z jedną przyczepką o łącznej nośności do 1,5 tony włącznie, nie przeznaczonych do przewozów zarobkowych. Pozwolenie kategorii III-b uprawnia do prowadzenia pojazdów mechanicznych, przeznaczonych do robót rolnych, korzystających z dróg publicznych tylko okolicznościowo.

(5) Pozwolenie kategorii II-ej uprawnia do prowadzenia samochodów oraz ciągników najwyżej z jedną przyczepką o łącznej nośności do 4 ton włącznie, z wyjątkiem autobusów i pociągów drogowych.

(6) Pozwolenie kategorii I-ej uprawnia do prowadzenia wszelkich samochodów i pociągów drogowych.

(7) Pozwolenie może uprawniać do prowadzenia jedynie samochodów, bądź motocykli, albo obu tych rodzajów pojazdów, w zależności od wykazanych kwalifikacji fachowych.

(8) Kierownicy elektrycznych lub parowych pojazdów mechanicznych muszą posiadać pozwolenie odpowiedniej kategorii ze specjalną adnotacją. Adnotację tę wpisuje się do pozwolenia po złożeniu dodatkowego egzaminu z urządzeń elektrycznych lub maszyny parowej stosowanej na elektrycznych lub parowych pojazdach mechanicznych.

§ 40. (1) Międzynarodowe pozwolenie uprawnia cudzoziemca lub obywatela polskiego stale zamieszkałego za granicą do prowadzenia pojazdu mechanicznego, zaopatrzonego w:

- 1) międzynarodowe świadectwo samochodowe;
- 2) tablice rejestracyjne państwa, z którego pojazd pochodzi;
- 3) międzynarodowy znak wyróżniający (§ 19 ust. 1 lit. d).

(2) Pozwolenie wydane przez władze wojskowe upoważnia wojskowych do prowadzenia pojazdów mechanicznych zaopatrzonych w wojskowe znaki rejestracyjne. Pozwolenia wydane przez władze wojskowe uprawniają wojskowych posiada-

jących stopnie oficerskie ponadto do prowadzenia pojazdów mechanicznych, stanowiących ich własność prywatną, nie przeznaczonych do przewozów zarobkowych.

(3) Minister Komunikacji może zezwolić pod określonymi warunkami, na czasowe prowadzenie pojazdów mechanicznych osobom posiadającym pozwolenia, wydane przez państwa obce.

Rozdział 2.

Warunki otrzymania pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

§ 41. (1) Pozwolenie może otrzymać osoba, która:

1) ukończyła lat 16, jeżeli ubiega się o pozwolenie kategorii IV-ej lub III-ej; ukończyła 21 lat, jeżeli ubiega się o pozwolenie kategorii II-ej, ukończyła 23 lata, jeżeli ubiega się o pozwolenie kategorii I-ej;

2) nie posiada wad organicznych, albo wad lub cech psychicznych, utrudniających prowadzenie pojazdu mechanicznego.

3) zna język polski w stopniu umożliwiającym orientowanie się w warunkach ruchu drogowego, jeżeli ubiega się o pozwolenie kategorii IV-ej lub III-ej, a w słowie i piśmie, jeżeli ubiega się o pozwolenie kategorii II-ej lub I-ej;

4) posiada umiejętność udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków;

5) posiada kwalifikacje fachowe w zakresie odpowiadającym kategorii pozwolenia, o jakie się ubiega § 4—42);

6) odbyła odpowiednią praktykę w prowadzeniu i obsłudze pojazdów mechanicznych, jeżeli ubiega się o pozwolenie kategorii II-ej lub I-ej (§ 43).

(2) Osoby niepełnoletnie powinny przedstawić wyrażoną na piśmie zgodę rodziców lub opiekunów na ubieganie się o pozwolenie.

§ 42. (1) Kwalifikacje fachowe niezbędne do otrzymania pozwolenia kategorii IV-ej lub III-ej obejmują:

1) ogólną znajomość obsługi i działania mechanizmów motocykli (kat IV) lub samochodów (kat. III) w stopniu niezbędnym do prowadzenia pojazdu oraz umiejętność obchodzenia się z materiałami pędnymi;

2) znajomość przepisów o ruchu na drogach publicznych;

3) praktyczną umiejętność prowadzenia motocykla (kat. IV) lub samochodu (kat. III) w stopniu zapewniającym bezpieczeństwo ruchu drogowego.

(2) Kwalifikacje fachowe niezbędne do otrzymania pozwolenia kategorii II-ej obejmują:

1) dokładną znajomość budowy i działania poszczególnych części zespołów, umiejętność ustalania uszkodzeń i dokonywania drobnych napraw w zakresie potrzebnych do utrzymania pojazdów w ruchu, znajomość zasad obsługi samochodów wszelkich rodzajów ze szczególnym uwzględnieniem samochodów z silnikami gaśnikowymi i wysokoprężnymi, jak również z silnikami na gaz generatorowy, oraz umiejętność obchodzenia się z materiałami pędnymi;

2) znajomość przepisów o ruchu drogowym, przepisów o przewozie zarobkowym, instrukcji dla kierowców, jak również umiejętność czytania map samochodowych;

3) praktyczną umiejętność prowadzenia samochodów osobowych i ciężarowych we wszelkich warunkach ruchu drogowego oraz jazdy w terenie.

(3) Kwalifikacje fachowe niezbędne do otrzymania pozwolenia kategorii I-ej obejmują:

1) oprócz wiadomości przewidzianych w ust. 2 pkt. 1) i 2) także umiejętność dokonywania napraw oraz wymiany części i zespołów, nie wymagającej użycia maszyn i przyrządów warsztatowych;

2) dokładną znajomość przepisów o ruchu drogowym ze szczególnym uwzględnieniem ruchu autobusowego i pociągów drogowych;

3) praktyczną umiejętność prowadzenia autobusów i pociągów drogowych we wszelkich warunkach ruchu drogowego.

§ 43. (1) Ubiegający się o pozwolenie kategorii II-ej powinien odbyć praktykę trzyletnią w prowadzeniu i obsłudze pojazdów mechanicznych jako kierowca posiadający pozwolenie kategorii III-ej.

(2) Od wymogów określonych w ust. 1 zwolnione są osoby które:

1) ukończyły kursy samochodowe prowadzone przez Państwo, kursy wojskowe lub kursy uznane przez właściwe władze państwowe za równorzędne; albo

2) posiadają wojskowe pozwolenia i odbyły trzyletnią praktykę w prowadzeniu pojazdów mechanicznych, wliczając w to praktykę odbytą w wojsku.

3) Ubiegający się o pozwolenie kategorii I-ej powinien odbyć praktykę dwuletnią w prowadzeniu i obsłudze pojazdów mechanicznych jako kierowca posiadający pozwolenie kategorii II-ej. — Dla posiadaczy pozwoleń wojskowych okres dwuletniej praktyki liczy się im od chwili nabycia prawa do ubiegania się o pozwolenie kategorii II-ej.

Rozdział 3.

Wydawanie pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

§ 44. (1) Pozwolenie wydaje powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa według miejsca zamieszkania ubiegającego się o pozwolenie.

(2) Ubiegający się o pozwolenie powinien wnieść do właściwej w myśl ust. 1 powiatowej władzy administracji ogólnej podanie na druku wzoru ustalonego, zawierające:

1) imię, nazwisko i dokładny adres;

2) datę i miejsce urodzenia oraz imiona rodziców;

3) dotychczasowy zawód i wykształcenie;

4) dane o stosunku do służby wojskowej;

5) oświadczenie czy posiada już pozwolenie na prowadzenie pojazdów, jakie, od jakiego czasu i przez jaki urząd wydane;

6) określenie kategorii pozwolenia, o jakie się ubiega, oraz rodzaju pojazdów, na których prowadzenie pragnie uzyskać pozwolenie;

7) oświadczenie, że pozwolenie nie zostało mu odebrane ani też, że nie odmówiono mu wydania pozwolenia, a jeżeli tak, to za co i przez jakie władze.

(3) Do podania należy dołączyć:

1) świadectwo urodzenia (dla meżatek również świadectwo ślubu) lub inny dokument urzędowy;

wy stwierdzający w sposób niewątpliwy imię, nazwisko, wiek, miejsce urodzenia oraz imiona rodziców;

2) dwie niepodklejone fotografie o wymiarach 4×6 cm., przy czym jedna z tych fotografii powinna być zaopatrzona w stwierdzeniu tożsamości przez powołane do tego władze;

3) zaświadczenie lekarza powiatowego (miejskiego), że ubiegający się odpowiada warunkom § 41, pkt. 2) i 4);

4) informację właściwego urzędu stwierdzającą, czy ubiegający się o pozwolenie był karany i za jakie przestępstwa;

5) kwit z opłacenia kosztów związanych z wydaniem pozwolenia;

6) dowód stwierdzający odbycie przepisanej praktyki w prowadzeniu i obsłudze pojazdów mechanicznych w charakterze kierowcy III kategorii lub kierowcy samochodów wojskowych, albo świadectwa ukończenia kursów samochodowych (§ 43 ust. 1), jeżeli ubiega się o pozwolenie kategorii II-ej;

7) dowód stwierdzający odbycie przepisanej praktyki w prowadzeniu i obsłudze pojazdów mechanicznych w charakterze kierowcy II kategorii, lub kierowcy samochodów wojskowych, jeżeli ubiega się o pozwolenie kategorii I. (§ 43, ust. (2)).

§ 45. (1) Powiatowa władza administracji ogólnej po stwierdzeniu, że ubiegający się o pozwolenie kategorii IV-ej lub III-ej odpowiada warunkom § 41 ust. 1, pkt. 1)—4), w odniesieniu do osób niepełnoletnich także § 41 ust. 2), a ubiegający się o pozwolenie kategorii II lub I-ej warunkom wymienionym w § 41 ust. 1, pkt. 1)—4) i pkt. 6) zwraca go do zgłoszenia się do komisji egzaminacyjnej celem sprawdzenia, czy posiada kwalifikacje fachowe niezbędne do otrzymania pozwolenia kategorii, o którą się ubiega (§ 42).

(2) Powiatowa władza administracji ogólnej może odmówić wydania pozwolenia, jeżeli ubiegający się o pozwolenie skazany był prawomocnym wyrokiem sądowym, odmówi zaś wydania pozwolenia, jeżeli ubiegający się o pozwolenie wykazuje skłonności do nadużywania alkoholu lub innych podobnie działających środków.

§ 46. (1) Sprawdzanie kwalifikacji fachowych wymaganych do otrzymania pozwolenia, dokonują na podstawie egzaminu teoretycznego i praktycznego komisje egzaminacyjne, działające przy wojewódzkich władzach administracji ogólnej.

(2) Komisja egzaminacyjna ocenia również, czy dokumenty przedstawione przez ubiegającego się o pozwolenie kategorii II-ej lub I-ej stwierdzają odbycie przez niego wymaganej praktyki w prowadzeniu i obsłudze pojazdów mechanicznych (§ 43).

(3) Komisja egzaminacyjna składa się z fachowego przedstawiciela wojewódzkiej władzy administracji ogólnej jako przewodniczącego oraz z jednego przedstawiciela Związku Zawodowego Transportowców i jednego przedstawiciela Automobilkłuby Polski jako członków powołanych przez Ministra Komunikacji na wniosek zarządów tych organizacji.

§ 47. (1) Po stwierdzeniu, że ubiegający się odpowiada warunkom § 41, powiatowa władza administracji ogólnej wyda pozwolenie odpowiedniej kategorii.

(2) Przy wydaniu pozwolenia innej kategorii wycofane będzie jednocześnie poprzednio wydane pozwolenie.

Rozdział 4.

Zamiana wojskowych pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

§ 48. (1) Osoba posiadająca pozwolenie wydane przez władze wojskowe może otrzymać w czasie służby wojskowej lub w ciągu 3-ch miesięcy po zwolnieniu z tej służby odpowiednie pozwolenie kategorii IV-ej lub III-ej bez sprawdzenia kwalifikacji fachowych.

(2) Powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa według miejsca zamieszkania ubiegającego się o pozwolenie, wyda pozwolenie na podstawie podana § 44 ust. 2), do którego należy dołączyć:

1) dwie niepodklejone fotografie o wymiarach 4×6 cm. (§ 44 ust. 3, pkt. 2);

2) kwit z opłacenia kosztów związanych z wydaniem pozwolenia;

3) odpis posiadanego pozwolenia wojskowego.

Rozdział 5.

Cońięcie pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

§ 49. (1) Jeżeli kierowca ukarany został prawomocnym orzeczeniem karno-administracyjnym lub wyrokiem sądowym za naruszenie przepisów o ruchu pojazdów mechanicznych, które spowodowało wypadek, powiatowa władza administracji ogólnej ostrzeże kierowcę o grożącym mu (ust. 2) cofnięciu pozwolenia przez odpowiednie oznaczenie pozwolenia i zawiadomi o tym władzę, która pozwolenie wydała.

(2) Jeżeli kierowca, pomimo dwukrotnych ostrzeżeń (ust. 1), zostanie w ciągu 12 miesięcy, licząc od daty otrzymania pierwszego ostrzeżenia, skazany za czyn wymieniony w ust. 1, pozwolenie będzie mu cofnięte przez powiatową władzę administracji ogólnej, która wydała pozwolenie na okres od 6 do 12 miesięcy, w zależności od dotychczasowego jego zachowania się oraz rodzaju popełnionego czynu.

§ 50. (1) W przypadku, gdy kierowca w czasie prowadzenia pojazdu mechanicznego lub w czasie okolicznościowego postoju używa bądź znajduje się w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innych podobnie działających środków, organ kontroli drogowej lub Milicji Obywatelskiej doprowadza kierowcę do najbliższego posterunku Milicji Obywatelskiej, celem sporządzenia doniesienia karnego i zatrzymania pozwolenia na prowadzenie pojazdu, a w przypadku, gdy okaże się to konieczne, również celem przetrzymania kierowcy do czasu ustania działania alkoholu lub innych podobnie działających środków.

(2) Zatrzymane pozwolenie (ust. 1) powinno być bezzwłocznie odesłane wraz z odpisem doniesienia karnego władzy, która pozwolenie wydała.

(3) Władza, która pozwolenie wydała, po otrzymaniu pozwolenia zatrzymanego w związku z użyciem przez kierowcę alkoholu lub innych po-

dobnie działających środków postąpi w myśl § 51 ust. 3 lub 4.

§ 51. (1) Cofnięcia pozwolenia bez uprzedniego ostrzeżenia dokonać powinna powiatowa władza administracji ogólnej, która wydała pozwolenie, w przypadkach następujących:

1) jeżeli kierowca w czasie prowadzenia pojazdu mechanicznego lub w czasie okolicznościowego postoju używał bądź znajdował się w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka, choćby wypadek nie nastąpił.

2) jeżeli kierowca, w razie spowodowania wypadku z ludźmi, nie udzielił pomocy ofiarom wypadku lub przynajmniej nie zgłosił się bezpośrednio po wypadku do najbliższego posterunku Milicji Obywatelskiej, w celu zawiadomienia o zaszłym wypadku, lub gdy kierowca nie zatrzymał się po wyrządzeniu szkody innemu pojazdowi znajdującemu się na drodze publicznej przez potrącenie lub naiechanie, powodując cześciowe lub całkowite zniszczenie pojazdu, choćby nie było wypadku z ludźmi.

3) w razie stwierdzenia u kierowcy wad organicznych lub cech psychicznych utrudniających prowadzenie pojazdów mechanicznych.

(2) Okoliczności wymienione w ust. 1 pkt. 1 i 2), jeżeli nie zostały stwierdzone prawomocnym orzeczeniem karno-administracyjnym lub wyrokiem sądowym, winny być ustalone w trybie postępowania administracyjnego.

(3) W przypadku wymienionym w ust. 1. pkt. 1), o ile wypadek nie nastąpił, powiatowa władza administracji ogólnej, która pozwolenie wydała, w razie, gdy stało się to po raz pierwszy, cofnie kierowcy pozwolenie na okres od 2 do 4 tygodni, w razie, gdy stało się to po raz drugi — na okres od 2 do 6 miesięcy, a za trzecim razem — na okres nieoznaczony.

(4) Czasokres, na który pozwolenie zostaje cofnięte w przypadkach wymienionych w ust. 1. pkt. 1), jeżeli wypadek nastąpił, i w pkt. 2), uzależnia się od dotychczasowego zachowania się kierowcy oraz od okoliczności towarzyszących wypadkowi; czasokres ten nie może być jednak krótszy aniżeli 3 lata.

(5) Cofnięcie pozwolenia (ust. 3 i 4) powiatowa władza administracji ogólnej odnotowuje w pozwoleniu.

(6) W przypadku, wymienionym w ust. 1 pkt. 3), czasokres, na jaki pozwolenie zostaje cofnięte, uzależnia się od opinii lekarza powiatowego (miejskiego).

§ 51a. (1) Powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa według miejsca zamieszkania kierowcy, może w razie uzasadnionych wątpliwości wezwać kierowcę do poddania się badaniu lekarskiemu celem stwierdzenia, czy odpowiada on warunkom określonym w § 41 ust. 1 pkt. 2).

(2) Nieusprawiedliwione niezgłoszenie się do badania lekarskiego uważane będzie za równoznaczne ze stwierdzeniem niezdolności do prowadzenia pojazdów mechanicznych (§ 51, ust. 1 pkt. 3).

(3) Powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa według miejsca zamieszkania kierowcy,

może w razie uzasadnionych wątpliwości w związku ze spowodowaniem nieszczęśliwego wypadku bądź powtarzającym się nieprzestrzeganiem przepisów o ruchu na drogach publicznych wezwać kierowcę do poddania się zbadaniu w trybie określonym w § 46 dla stwierdzenia, czy posiada kwalifikacje fachowe (§ 41 ust. 1 pkt. 5).

(4) W przypadku nieusprawiedliwionego niestawienia się kierowcy pod komisję egzaminacyjną powiatowa władza administracji ogólnej cofnie pozwolenie.

Rozdział 6.

Wydawanie wtórników pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

§ 51b. (1) W razie zaginięcia pozwolenia kierowca może się zwrócić do powiatowej władzy administracji ogólnej, która pozwolenie wydała, o wydanie wtórnika pozwolenia.

(2) Podanie o wydanie wtórnika pozwolenia powinno zawierać:

1) imię, nazwisko i dokładny adres kierowcy, urzędowo potwierdzony;

2) wskazanie jakiej kategorii, przez jaki urząd i pod jakim numerem pozwolenie było wydane;

3) oświadczenie, w jakich okolicznościach pozwolenie zaginęło.

(3) Do podania o wydanie wtórnika należy dołączyć:

1) dwie niepodklejone fotografie o wymiarach 4×6 cm., przy czym jedna z tych fotografii powinna być zaopatrzona w stwierdzenie tożsamości osoby kierowcy;

2) kwit z opłacenia jednorazowego ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym o zaginięciu pozwolenia oraz takiegoż ogłoszenia w czasopiśmie wskazanym przez Ministerstwo Komunikacji;

3) kwit z opłacenia kosztów wydania wtórnika.

(4) Powiatowa władza administracji ogólnej na podstawie akt wydania pozwolenia (§ 47) wystawi wtórnik pozwolenia po stwierdzeniu, że kierowcy nie zostało cofnięte ani unieważnione pozwolenie.

Rozdział 7.

Przepisy ogólne.

§ 51c. O każdej zmianie miejsca zamieszkania kierowca obowiązany jest zawiadomić pisemnie powiatową władzę administracji ogólnej właściwą według swego nowego miejsca zamieszkania.

Zawiadomienie powinno być dokonane w ciągu 14-tu dni od zmiany miejsca zamieszkania i powinno zawierać urzędowe potwierdzenie miejsca nowego zamieszkania.

§ 51d. Wysokość opłat za sprawdzanie kwalifikacji fachowych, za wydanie pozwoleń (§§ 47 i 48) i za wydanie wtórnika pozwolenia (§ 51b), jak również wysokość wynagrodzeń członków komisji egzaminacyjnej ustala Minister Komunikacji.

DZIAŁ VI.

Przepisy o prowadzeniu i ruchu pojazdów mechanicznych.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 52. (1) Ruch pojazdów mechanicznych na drogach publicznych o twardej nawierzchni powinien odbywać się wyłącznie na tej nawierzchni; jeżeli jednak na drogach o twardej nawierzchni istnieją obok tej nawierzchni specjalne gruntowe (letnie) tory, wówczas ruch może odbywać się także na tych torach.

(2) Stosowanie niszczących jezdnię urządzeń przeciwślizgowych na drogach o nawierzchni twardej dopuszczalne jest tylko podczas ślizgawicy lub na śniegu.

(3) Pojazdy mechaniczne o nośności do 1,5 tony podlegają przepisom o ruchu samochodów osobowych, jeżeli szczególne przepisy nie stanowią inaczej.

§ 53. (1) W czasie prowadzenia pojazdu mechanicznego kierowca powinien zachowywać należyta ostrożność, aby nie zagrażać bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu, nie powodować wypadków, nie utrudniać ruchu innym użytkownikom dróg oraz nie zakłócać spokoju i porządku publicznego.

(2) Zabrania się kierowcy:

a) w czasie prowadzenia pojazdu mechanicznego lub w czasie postoju okolicznościowego używać bądź znajdować się w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innych podobnie działających środków²⁾.

b) oddalać się od pojazdu, gdy silnik pracuje, lub bez sprowadzenia pojazdu na prawą stronę jezdni, jaknajdalej od środka drogi, oraz bez zabezpieczenia pojazdu przed uruchomieniem przez osoby niepowołane;

c) dopuszczać do dymienia pojazdu;

d) używać pojazdu w sposób wywołujący hałas;

e) dopuszczać do ładowania pojazdu w ten sposób, aby szerokość naładowanego pojazdu przekraczała 2,5 m., a wysokość nad poziomem drogi 4 m., oraz do przekraczania nośności pojazdu lub przewożenia większej ilości osób ponad normę, ustaloną w dowodzie rejestracyjnym, jak również umieszczać obok siebie osoby lub ładunek w sposób ograniczający swobodę ruchów kierowcy lub utrudniający obserwację drogi.

§ 54. (1) Szybkość pojazdu mechanicznego powinna być taka, aby kierowca panował w każdej okoliczności nad pojazdem.

(2) W osiedlach na obszarze zabudowanym szybkość pojazdów mechanicznych, na pełnych obręczach gumowych lub półpneumatykach, nie może przekraczać 20 km. na godzinę, a na pneumatykach — 40 km. na godzinę.

(3) Poza obszarami zabudowanymi osiedli szybkość pojazdów mechanicznych, których ciężar ogólny przekracza 3500 kg., zaopatrzonych w pełne obręcze gumowe lub półpneumatyki drażone, nie może przekraczać 40 km. na godzinę, a takichże pojazdów na pneumatykach oraz autobusów — 60 km. na godzinę. Minister Komunikacji

może pod ustalonymi warunkami zezwalać na przekraczanie powyższych norm szybkości określonym pojazdom lub na poszczególnych drogach.

(4) Dla pojazdów mechanicznych na obręczach metalowych szybkość nie może przekraczać 10 km. na godzinę.

§ 55. Kierowca pojazdu mechanicznego powinien zmniejszyć szybkość i zachować szczególną ostrożność:

a) na skrzyżowaniach dróg oraz w tych miejscach, gdzie droga nie jest widoczna na dostateczną odległość;

b) na odcinku drogi, gdzie znajdują się wyznaczone za pomocą tablic lub znaków na jezdni przejścia przez jezdnię;

c) w razie przejeżdżania przez chodnik;

d) przed przystankami tramwajów i innych kolei na drogach, gdy na przystanku stoją lub do niego zbliżają się tramwaje lub pociągi;

e) przy zbliżaniu się do przejazdu kolejowego w poziomie szyn;

f) przy mijaniu lub wyprzedzaniu pochodów, oddziałów wojskowych itp.;

g) w innych przypadkach, gdy bezpieczeństwo ruchu tego wymaga.

§ 56. (1) Na skrzyżowaniach dróg, jeżeli nie ma odmiennych przepisów miejscowych, kierowca powinien ustąpić pierwszeństwa pojazdom, nadjeżdżającym z jego prawej strony; jednak pojazdom biegnącym po szynach (tramwaje itp.), powinien ustąpić pierwszeństwa przejazdu również i wtedy, kiedy nadjeżdżają z jego lewej strony. Również powinien ustąpić pierwszeństwa drogi pojazdom straży ogniowej, ambulansom sanitarnym oraz pojazdom policji państwowej i żandarmerii wojskowej. Powyższe zasady mają zastosowanie również na zbiegu lub na rozwidleniu (rozgałęzieniu) dróg oraz w razie przecinania się kierunków ruchu pojazdów na jednej drodze.

(2) Na skrzyżowaniach dróg przy skręcaniu na inną drogę skręt w prawo należy wykonać możliwie najbliżej prawego brzegu jezdni, skręt w lewo — możliwie blisko środka jezdni, nie przejeżdżając jednak na jej lewą stronę.

§ 57. (1) Przed przejazdami kolejowymi, jeżeli przejazdy nie są zamykane zaporami, kierowca pojazdu powinien upewnić się, czy nie zbliża się pociąg, albo czy zbliżania się pociągu nie zapowiadają sygnały świetlne lub dźwiękowe lub znaki dawane przez służbę kolejową.

(2) Przed przejazdami kolejowymi, jeżeli przejazdy nie są zamykane zaporami, kierowca pojazdu powinien go zatrzymać w odpowiedniej odległości od toru kolejowego, gdy pociąg się zbliża lub gdy sygnały wskazują zbliżanie się pociągu, albo gdy służba kolejowa wzywa do zatrzymania się.

(3) Przed przejazdami, które posiadają zapory, kierowca pojazdu powinien go zatrzymać, gdy zaporę jest zamknięta lub gdy się ją zamyka, albo gdy dzwonki ostrzegawcze wskazują; że zamknięcie zapor ma właśnie nastąpić lub gdy służba kolejowa wzywa do zatrzymania się przed zaporą.

(4) Kierowca pojazdu powinien zachować szczególną ostrożność przy zbliżaniu się do przejazdów kolejowych, jeżeli wskutek mgły, lub z innych powodów źle widać tory kolejowe, przed przejazdami niezamykanymi, względnie — zapory przed przejazdami zamykanymi.

§ 58. (1) Kierowca jest obowiązany podczas jazdy trzymać się prawej strony drogi w kierunku jazdy. Na przejazdach kolejowych i na takich odcinkach drogi, gdzie droga nie jest widoczna na dostateczną odległość, kierowca powinien się trzymać iak można najdalej od środka drogi.

(2) Kierowca jest obowiązany zboczyć na prawo przy mijaniu jadących lub idących w przeciwnym kierunku oraz gdy jest wyprzedzany, a na lewo, gdy wyprzedza dążących w tym samym kierunku.

§ 59. (1) Zabrania się wyprzedzać, jeżeli droga nie jest widoczna na dostateczną odległość, oraz na zakretach i przejazdach kolejowych, iak również przed przystankami tramwajów i kolei na drogach, gdy na przystanku stoi tramwaj lub pociąg.

(2) Kierowca może wyprzedzać wówczas, gdy jezdnia drogi jest odpowiednio szeroka. Poza osiedlami oraz w osiedlach na ulicach, po których mogą obok siebie przejeżdżać najwyżej dwa pojazdy, kierowcy wolno jest wyprzedzać tylko wówczas, gdy przed wyprzedzanym znajdzie się dostateczna przestrzeń wolna i nikt nie zbliża się z przeciwnej strony.

(3) Będąc ostrzeżonym o zbliżaniu się pojazdu, który pragnie wyprzedzić, kierowca obowiązany jest natychmiast zboczyć iaknaibardziej na prawo i zmniejszyć szybkość, przepuszczając wyprzedzającego po lewej stronie.

§ 60. (1) Kierowca, chcąc zatrzymać pojazd lub skrećć nim, powinien zawniasu dać znak o swoim zamiarze ruchem reki, albo za pomocą specjalnych przrzadów, wymienionych w § ust. (1) lit. j) oraz k).

(2) Przy zatrzymaniu pojazdu kierowca obowiązany jest sprowadzić go na prawa stronę drogi (w kierunku ruchu) iaknaidalej od środka drogi, a w każdym razie w ten sposób, aby nie tamować ruchu na drodze.

(3) Kierowcy nie wolno zatrzymywać pojazdu na skrzyżowaniach i zakretach dróg, na mostach, na przejazdach kolejowych, na przystankach tramwajów i kolei na drogach, na wyznaczonych przejściach przez jednie, na chodnikach oraz w tych miejscach, gdzie droga nie jest widoczna na dostateczna odległość. Zatrzymywanie pojazdów na chodnikach dopuszczalne jest tylko w przypadkach i na warunkach które określa władze administracji ogólnej stosownie do warunków miejscowych.

(4) W razie konieczności cofania pojazdu kierowca powinien zachować szczególna ostrożność.

(5) Ciągnięcie pojazdu, który nie może być poruszany za pomocą własnego silnika, może się odbywać tylko w razie niezbędnej konieczności i przy zachowaniu szczególnej ostrożności; szybkość pojazdów w takich przypadkach nie może przekraczać 25 km. na godzinę. Przepis ten nie dotyczy pojazdów, stanowiących sprzęt wojenny.

§ 61. (1) Kierowca pojazdu mechanicznego obowiązany jest podać zawniasu dźwiękowy sygnał ostrzegawczy we wszystkich okolicznościach, w których zachodzi potrzeba ostrzeżenia.

(2) Zabrania się nadużywania sygnałów dźwiękowych lub używania ich do innych celów niż do niezbędnego ostrzeżenia.

(3) Zabrania się używania jako sygnałów ostrzegawczych: dzwonek, gwizdawek, syren itp.,

a w osiedlach ponadto sygnałów o silnym lub preraźliwym dźwięku.

(4) W miastach o dużym ruchu kołowym oraz w uzdrowiskach wojewódzkie władze administracji ogólnej mogą wprowadzać zakazy używania dźwiękowych sygnałów ostrzegawczych.

§ 62. (1) Od zmroku do świtu oraz podczas silnej mgły pojazd mechaniczny powinien mieć zapalone dwie latarnie przednie o nierażącym świetle i tylną latarkę z czerwonym lub pomarańczowym światłem oraz mieć dokładnie oświetloną tylną tablicę rejestracyjną. Przepis ten nie obowiąznie w czasie postoju pojazdu na dostatecznie oświetlonych ulicach osiedli.

(2) Używanie najaśnic (reflektorów) dozwolone jest jedynie tam, gdzie droga nie jest dostatecznie oświetlona.

(3) Przy wymijaniu z zapalonymi najaśnicami, kierowca pojazdu mechanicznego powinien opuścić snop światła tak, aby światło nie oślepiało jadących z przeciwnej strony, a jednakże oświetlało dostatecznie drogę przed pojazdem.

(4) Przy przewozie ładunków wystających z tyłu poza pojazd więcej niż 1 m., należy od zmroku do świtu lub podczas silnej mgły umieścić na końcu ładunku dodatkowa latarkę z czerwonym lub pomarańczowym światłem.

§ 63. (1) Kierowcy pojazdów straży ogniowej, policji państwowej⁶⁾ i żandarmerii wojskowej, śnieżących do wypadków, nie sa obowiązani stosować się do przenisów o największej dopuszczalnej szybkości, o ruchu pojazdów na skrzyżowaniach dróg, o mijaniu i wyprzedzaniu pojazdów oraz mogą używać odmiennego oświetlenia i odrębnych sygnałów dźwiękowych, a znajduiacy się na drodze obowiązani sa zawniasu usuwać się z drogi i pozostawiać miejsce wolne tym pojazdom.

(2) Państwowi urzędnicy służby drogowej, powołani do wykonywania kontroli ruchu na drogach publicznych, mogą używać odmiennego oświetlenia i odrębnych sygnałów dźwiękowych.

(3) Wojewódzkie władze administracji ogólnej mogą nadawać uprawnienia, wymienione w ust. (1) kierowcom ambulansów sanitarnych i innych pojazdów pogotowia publicznego.

(4) Wojewódzkie władze administracji ogólnej mogą zabronić innym osobom używania na pewnym obszarze sygnałów dźwiękowych, stosowanych na tym obszarze przez osoby, wymienione w ust. (1) i (2).

§ 64. (1) Kierowca pojazdu mechanicznego obowiązany jest stosować się do znaków, dawanych mu w celu regulacji ruchu przez umundurowanych funkcjonariuszów: policji państwowej⁶⁾, służby drogowej i urzędów gminnych, iak również do znaków, sygnałów i napisów, ustawianych na drogach publicznych przez właściwe władze drogowe.

(2) Na przejazdach kolejowych kierowca jest obowiązany stosować się do znaków, dawanych przez umundurowaną służbę kolejową.

(3) W razie wątpliwości, czy nie została przekroczone nośność pojazdu, określona w dowodzie rejestracyjnym, kierowca ciężarowego pojazdu mechanicznego, obowiązany jest na wezwanie organów kontroli drogowej udać się w celu sprawdzenia ciężaru pojazdu do wagi, jeżeli waga znajduje się nie dalej niż w odległości 10 km.

§ 65. Jeżeli ciężar ogólny pojazdu przekracza obciążenie, wskazane na tablicy umieszczonej przed mostem, kierowca może przejeżdżać przez most tylko za specjalnym pozwoleniem właściwego zarządu drogowego.

§ 66. Kierowca pojazdu mechanicznego w razie wypadku z ludźmi powinien niezwłocznie udzielić pomocy ofiarom wypadku oraz zameldować o tym najbliższemu posterunkowi policji.

§ 67. (1) Właściciel pojazdu mechanicznego oraz kierowca są odpowiedzialni za rozmyślne lub pochodzące z niedbalstwa niezapatrzenie pojazdu w przepisane tablice rejestracyjne lub tablice ze znakami próbnymi, za nieposiadanie ważnego dowodu rejestracyjnego, czasowego pozwolenia lub międzynarodowego świadectwa samochodowego, za nienależyte zapatrzenie pojazdu we wszystkie przepisane urzędnictwa i przyrządy oraz za niewłaściwe ich utrzymanie.

(2) Przed wyruszeniem w drogę kierowca powinien dokładnie sprawdzić, czy wszystkie urządzenia i przyrządy pojazdu mechanicznego są w należyłym stanie i działają sprawnie.

(3) Właściciel pojazdu mechanicznego oraz kierowca są odpowiedzialni za rozmyślne lub pochodzące z niedbalstwa dopuszczenie do korzystania z pojazdu w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem, określonym w dowodzie rejestracyjnym lub w czasowym pozwoleniu na kursowanie, oraz za przeciążenie pojazdu ponad normy oznaczone w tych dowodach.

(4) Właściciel pojazdu mechanicznego oraz kierowca są odpowiedzialni za rozmyślne lub pochodzące z niedbalstwa dopuszczanie do samodzielnego prowadzenia pojazdu przez osobę będącą w stanie wskazującym na użycie alkoholu, albo innych podobnie działających środków lub nie posiadającą pozwolenia na prowadzenie takiego pojazdu²⁾.

§ 68. (1) Kierowca pojazdu mechanicznego obowiązany jest mieć przy sobie pozwolenie na prowadzenie pojazdu oraz dowód, stwierdzający dopuszczenie pojazdu do ruchu.

(2) Kierowca pojazdu mechanicznego powinien okazać powyższe dokumenty na żądanie funkcjonariuszów policji państwowej³⁾, służby drogowej i urzędów gminnych oraz innych osób, upoważnionych do wykonywania kontroli na drogach publicznych.

§ 69. (1) Uwzględniając specjalne warunki miejscowe związane z bezpieczeństwem ruchu lub ze stanem dróg i mostów, wojewódzkie władze administracji ogólnej mogą wydawać w granicach rozporządzenia niniejszego szczegółowe przepisy o ruchu pojazdów mechanicznych.

(2) Jeżeli bezpieczeństwo lub porządek ruchu, albo też stan drogi tego wymaga, powiatowe władze administracji ogólnej mogą czasowo zamykać lub ograniczać ruch pojazdów mechanicznych lub niektórych ich rodzajów w poszczególnych miejscowościach lub na określonych odcinkach dróg, przy jednoczesnym ustawieniu znaków drogowych.

Rozdział 2.

Międzynarodowy ruch pojazdów mechanicznych.

§ 70. (1) Osoby pragnące skorzystać z dopuszczonego do ruchu w Polsce pojazdu mechanicznego

w państwie, które przystąpiło do konwencji międzynarodowej, dotyczącej ruchu samochodowego, podpisanej w Paryżu dnia 24 kwietnia 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 21, poz. 177), powinny zaopatrzyć się w międzynarodowe świadectwo samochodowe (Certificat International pour Automobiles), według wzoru i wskazówek zamieszczonych w załącznikach A i B do wymienionej konwencji.

(2) Osoby pragnące kierować zagranicą takim pojazdem, powinny zaopatrzyć się w odpowiednie pozwolenie (międzynarodowe pozwolenie na prowadzenie — Permis International de Conduire), wydawane podług wzoru i wskazówek zamieszczonych w załącznikach D i E do wymienionej konwencji. Pozwolenie takie nie może być wydane osobie mającej mniej niż osiemnaście lat.

(3) Międzynarodowe świadectwa samochodowe i międzynarodowe pozwolenia na prowadzenie samochodów, ważne na przeciąg jednego roku od daty wystawienia, są wydawane przez wojewódzkie władze administracji ogólnej lub organizację społeczną, reprezentującą interesy automobilizmu na mocy nieprzedawnionych dowodów rejestracyjnych oraz wydanych w Polsce pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych. Dokumenty wydawane przez wspomnianą organizację powinny być potwierdzane przez wojewódzkie władze administracji ogólnej.

§ 71. Osoby wymienione w § 70, powinny zaopatrzyć pojazd z tyłu, na widocznym miejscu, w owalną tablicę z literami PL, według wymagań załącznika C do wymienionej w § 70 konwencji.

§ 72. (1) Obywatel państwa obcego, które przystąpiło do konwencji międzynarodowej dotyczącej ruchu samochodowego, podpisanej w Paryżu dnia 24 kwietnia 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 21, poz. 177), lub obywatel polski stale zamieszkały w takim państwie, może używać na drogach publicznych w Polsce pojazdu dopuszczonego do ruchu w państwie, które przystąpiło do wymienionej konwencji, jeżeli posiada prawidłowo wystawione i nieprzedawnione międzynarodowe świadectwo samochodowe i międzynarodowe pozwolenie na prowadzenie samochodów oraz jeżeli pojazd jego jest zaopatrzony w tablice rejestracyjne takiego państwa i umieszczony z tyłu międzynarodowy znak wyróżniający. Tablice te od zmroku do świtu i podczas silnej mgły powinny być oświetlone.

(2) Osoby, wymienione w ust. (1), powinny posiadać dowód uiszczenia opłaty na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego lub międzynarodową książeczkę podatkową, przewidzianą w konwencji o sposobie opodatkowania obcokrajowych pojazdów mechanicznych, podpisanej w Genewie dnia 30 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 98, poz. 900), jeżeli pojazd nie podlega zwolnieniu od opłaty, i okazać ten dowód na żądanie organów kontroli drogowej.

§ 73. (1) Kierowca posiadający międzynarodowe pozwolenie na prowadzenie samochodów, powinien stosować się do przepisów ruchu, obowiązujących na drogach publicznych w Polsce.

(2) Międzynarodowe świadectwo samochodowe i międzynarodowe pozwolenie na prowadzenie samochodów powinno być okazywane na każde żądanie organów kontroli drogowej.

§ 74. (1) W razie stwierdzenia, że pojazd wprowadzony do Polski z zagranicy nie odpowiada warunkom dopuszczenia pojazdów do ruchu na drogach publicznych w Polsce, wojewódzka władza administracji ogólnej, w której okręgu stwierdzono brak tych warunków, może odebrać prawo korzystania z międzynarodowego świadectwa samochodowego i zabronić używania pojazdu do czasu usunięcia braków.

(2) W razie stwierdzenia, że kierowca, mający międzynarodowe pozwolenie na prowadzenie samochodów, nie posiada kwalifikacji, zapewniających w dostatecznej mierze bezpieczeństwo publiczne, lub, że popełnił czyn, powodujący odebranie pozwolenia na prowadzenie pojazdów, wojewódzka władza administracji ogólnej, w której okręgu brak kwalifikacji stwierdzono, może odebrać prawo korzystania z międzynarodowego pozwolenia na prowadzenie samochodów.

§ 75. (1) Przed zarejestrowaniem pojazdu, wprowadzonego do Polski z zagranicy bez międzynarodowego świadectwa samochodowego, wolno go użyć na przeciąg najwyżej dwunastu godzin od przebycia granicy jedynie dla dojazdu do najbliższego miasta wojewódzkiego, na podstawie kwitu urzędu celnego i pisemnego stwierdzenia terminu wjazdu przez właściwe organa ochrony granic.

(2) Kwit urzędu celnego należy okazać na każde żądanie organów kontroli drogowej.

ROZDZIAŁ 3.

Zawody pojazdów mechanicznych.

§ 76. (1) Na zawody pojazdów mechanicznych, wymagające zamknięcia lub ograniczenia ruchu na drogach publicznych, należy uzyskać pozwolenie, w którym zostaną określone warunki urzędzenia.

(2) Pozwolenie na zawody pojazdów mechanicznych na obszarze jednego województwa wydaje wojewódzka władza administracji ogólnej, po zasięgnięciu opinii zarządów drogowych i powiatowych władz administracji ogólnej.

(3) Pozwolenie na zawody pojazdów na obszarze kilku województw wydaje Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych⁴⁾.

(4) O zawodach pojazdów mechanicznych nie wymagających zamknięcia lub ograniczenia ruchu na drogach publicznych należy zawiadomić conajmniej na 2 tygodnie przed ich terminem Ministerstwo Komunikacji, jeżeli zawody mają się odbyć na obszarze kilku województw, lub właściwą wojewódzką władzę administracji ogólnej, jeżeli mają się odbyć na obszarze jednego województwa.

ROZDZIAŁ 4.

Przyczepki i pociągi drogowe.

§ 77. (1) Do przyczepek samochodowych mają odpowiednie zastosowanie przepisy, dotyczące ewidencji, rejestracji, warunków technicznych oraz dopuszczenia do ruchu pojazdów mechanicznych.

(2) Każda przyczepka pojazdu mechanicznego powinna być zaopatrzona:

a) w jeden system hamulcowy;

b) w takie połączenie z pojazdem ciągnącym i innymi przyczepkami, aby ślady kół przyczepek

nawet na zakrętach jaknajmniej odchylały się poza ślady kół pojazdu ciągnącego;

c) w urządzenie, zapobiegające staczaniu się przyczepki w tył;

d) tabliczkę umieszczoną w widocznym miejscu, wskazującą ciężar własny przyczepki i największe dopuszczalne obciążenie;

e) w jedną latarkę umieszczoną na przodzie po lewej stronie, rzucającą światło bezbarwne do przodu, a czerwone lub pomarańczowe do tyłu; latarka ta powinna być zapalana i gaszona jednocześnie ze światłami na przodzie pojazdu mechanicznego;

f) w numer ewidencyjny, wyznaczony przy rejestracji, namalowany z boku przedniej części przyczepki po lewej stronie.

(3) Przepisy ust. (2) lit. a), c) i e) nie dotyczą pojedynczych przyczepek jednoosiowych oraz dwuosiowych o nośności użytkowej poniżej 1 tony.

(4) Ostatnia przyczepka powinna być zaopatrzona w tablicę rejestracyjną, umieszczoną z tyłu, taką samą jak tylna tablica pojazdu ciągnącego, w latarkę z czerwonym lub pomarańczowym światłem oraz w urządzenie oświetlające tablicę rejestracyjną.

(5) Jeżeli przyczepka nie posiada hamulców, wprowadzanych w działanie z siedzenia kierowcy pojazdu ciągnącego, wówczas na każdej przyczepce powinna się znajdować specjalna obsługa.

(6) Przyczepki jednoosiowe samochodów osobowych, autobusów i motocykli, przeznaczonych do przewozu bagażów lub sprzętu turystycznego, mogą być na żądanie posiadacza pojazdu wpisane do dowodu rejestracyjnego pojazdu ciągnącego. Do przyczepek takich nie stosuje się przepisów ust. (2) lit. a), c), e) i f).

§ 78. (1) Do ruchu na drogach publicznych pociągu drogowego (§ 1 ust. (4) wymagane jest osobne pozwolenie.

(2) Przepis powyższy nie ma zastosowania do pociągów drogowych, ciągniętych przez pojazdy mechaniczne, nie mogące rozwinąć szybkości ponad 10 km. na godzinę, jak również przy ciągnięciu na miejsce pracy i z miejsca pracy maszyn i wozów rolniczych.

§ 79. Celem otrzymania pozwolenia (§ 78 ust. (1) należy wnieść podanie do powiatowej władzy administracji ogólnej, w której okręgu znajduje się stałe miejsce postoju pociągu drogowego, z wymienieniem:

- dróg, po których pociąg ma kursować;
- ogólnego ciężaru pojazdu ciągnącego i każdej przyczepki;
- ciężaru przypadającego na najbardziej obciążoną oś;
- szerokości obręczy, średnicy i rodzaju kół, zarówno pojazdu ciągnącego, jak i przyczepki;
- urządzenia hamulców;
- największego przewidywanego składu zespołu;
- zamierzonej szybkości ruchu — oraz
- numeru rejestracyjnego pojazdu ciągnącego i numerów ewidencyjnych przyczepki.

§ 80. (1) Pozwolenie wydaje powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa według miejsca stałego postoju pociągu, po zasięgnięciu opinii interesowanych zarządów drogowych.

(2) W pozwoleniu należy wymienić numery: rejestracyjne i ewidencyjne pojazdów, drogi, po których pociąg może kursować oraz wyszczególnić warunki, wymagane ze względu na bezpieczeństwo publiczne i ochronę dróg, w szczególności zaś określić największą dopuszczalną szybkość ruchu oraz liczbę osób niezbędnych do obsługi pojazdu.

§ 81. Normy szybkości ruchu dla ciężarowych pojazdów mechanicznych o ciężarze powyżej 3500 kg. (§ 54) mają odpowiednie zastosowanie również do pociągów drogowych, z tym jednak zastrzeżeniem, że szybkość ruchu pociągu drogowego w żadnym przypadku nie może przekraczać 40 kilometrów na godzinę.

§ 82. (1) Właściciel pociągu drogowego lub pojazdu mechanicznego z przyczepką oraz kierowca są odpowiedzialni za niezaopatrzenie przyczepki w przepisane urządzenia, za ich nieprawidłowe utrzymanie oraz za niezaopatrzenie przyczepki w przepisane znaki, jak również za nieposiadanie pozwolenia, wymienionego w § 78 ust. (1).

(2) Jeżeli zostanie stwierdzone, że określone w pozwoleniu (§ 80 ust. (2)) warunki nie są przestrzegane lub że kursowanie pociągu oddziaływa szkodliwie na drogi publiczne, pozwolenie to może być odebrane.

DZIAŁ VII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 83. Minister Komunikacji wydaje regulamin badania technicznego pojazdów mechanicznych, ustala wzory dokumentów i druków, jakie mają być używane przy ewidencji, rejestracji pojazdów i wydawaniu pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych, oraz wydaje w porozumieniu z Ministrem **Spraw Wewnętrznych**) regulamin sposobu sprawdzania kwalifikacji fachowych osób, ubiegających się o pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych (regulamin egzaminów).

§ 84. Pojazdy mechaniczne i przyczepki samochodowe, dopuszczone przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego do ruchu na drogach publicznych, powinny być przystosowane do wy-

magań rozporządzenia niniejszego w ciągu 1 roku od jego wejścia w życie.

§ 85. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1938 r.

(2) Równocześnie traci moc obowiązująca:
a) rozporządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 5 sierpnia 1932 r. o ruchu autobusów na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 100, poz. 844);

b) rozporządzenie Ministra Komunikacji i Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 15 stycznia 1933 roku o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 55) oraz rozporządzenie tychże Ministrów z dnia 20 października 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 596);

c) §§ 38^a — 38^b rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1928 r. w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Robót Publicznych, Przemysłu i Handlu, Poczty i Telegrafów oraz Skarbu w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 roku o obowiązku odstępowania zwierząt pociagowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 425) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem tychże Ministrów z dnia 26 lipca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 510).

OBJAŚNIENIA.

- 1) Rozp. niniejsze ogłoszono z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych Rozp. Ministrów: Komunikacji, Administracji Publ., Ziem Odzyskanych i Obrony Narodowej z dnia 15 kwietnia 1948 r. ((Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 186 z 1948 r.).
- 2) Ogłoszono według brzmienia Rozp. Ministrów: Komunikacji Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Obrony Narodowej z dnia 15 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 186 z 1948 r.).
- 3) obecnie Ministrem Administracji Publicznej.
- 4) „ Ministrem Obrony Narodowej.
- 5) „ Milicji Obywatelskiej.

Poz. 134

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW:

Komunikacji, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Obrony Narodowej.

z dnia 15 kwietnia 1948 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: **Bezpieczeństwa Publicznego, Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia** — w sprawie zmiany rozporządzenia Ministrów: **Komunikacji, Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych** z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych.

(Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 186 z 1948 r.).

§ 1. p. uwaga 1.

§ 2. 1. Wymiany pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych, wydanych na podstawie rozporządzenia Ministrów: **Komunikacji, Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych** z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mecha-

nicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 616), na pozwolenia przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, dokona w terminie do 30 czerwca 1949 r. powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa według miejsca zamieszkania kierowcy przy zastosowaniu następujących zasad:

1) pozwolenia na prowadzenie motocykli podlegają wymianie na pozwolenia kategorii IV-ej.

2) pozwolenia na prowadzenie samochodów, wydane kierowcom niezawodowym, podlegają wymianie na pozwolenia kategorii III-ej;

3) pozwolenia na prowadzenie pojazdów zabawkowych, wydane kierowcom zawodowym, podlegają wymianie na:

a) pozwolenia kategorii II-ej, jeżeli posiadacz pozwolenia otrzymał je co najmniej przed 12 miesiącami i co najmniej przez 12 miesięcy pracował jako kierowca lub wykaże się posiadaniem wymaganych kwalifikacji;

b) pozwolenia kategorii I-ej, jeżeli posiadacz pozwolenia otrzymał je co najmniej przed 12 miesiącami i co najmniej przez 12 miesięcy pracował jako kierowca autobusu lub podłazu drogowego;

c) pozwolenia kategorii I-ej, jeżeli posiadacz pozwolenia otrzymał je co najmniej przed 10 laty i udowodni dokumentami, że w ciągu tego czasu co najmniej przez cztery lata kierował samochodami, przy czym przedstawi zaświadczenie osoby, instytucji, urzędu lub przedsiębiorstwa, w którym był zatrudniony, o nienagannym wywiązywaniu się ze swych obowiązków.

2. Pozwolenia wydane obywatelom polskim, za granicą po dniu 1 września 1939 r. traktowane będą tak, jak pozwolenia wydane kierowcom niezawodowym, pod warunkiem wykazania znajomości przepisów o ruchu drogowym. Mogą oni ubiegać się o pozwolenie kategorii II-ej jeżeli wykażą się posiadaniem kwalifikacji fachowych, przewidzianych w rozporządzeniu o ruchu pojazdów

mechanicznych (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 85, poz. 616) w brzmieniu ustalonym w § 1 niniejszego rozporządzenia.

3. Pozwolenia wydane w kraju bez zachowania przepisów rozporządzenia o ruchu pojazdów mechanicznych (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 85, poz. 616) mogą być wymienione na nowe pozwolenia na zasadach określonych w ust. 1.

4. Pozwolenia wydane na podstawie dotychczasowych przepisów tracą swą ważność z dniem 30 czerwca 1949 r.²⁾

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

OBJAŚNIENIA.

1) Zmiany wprowadzone niniejszym § uwzględnione zostały w ogłoszonym obecnie tekście Rozp. Ministrów: Komunikacji, Spraw Wewn. i Spraw Wojskowych z dnia 27 października 1937 r. — o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych.

(p. uwaga 2 do wym. Rozp.).

2) Paragraf ten zawiera przepisy przejściowe, normujące wymianę pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych, wydanych na podstawie Rozp. Ministrów: Komunikacji, Spraw Wewn. i Spraw Wojskowych z dnia 27 października 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 616 z 1937 r.) do dnia 1 września 1939 r. oraz pozwoleń, wydanych po 1 września 1939 r. w kraju i zagranicą na nowe pozwolenia — ustalone niniejszym Rozp. — w okresie do dnia 30 czerwca 1949 r.

Publikacje Wojewody Warszawskiego

Poz. 135

ZARZĄDZENIE

WOJEWODY WARSZAWSKIEGO

z dnia 30 sierpnia 1948 r.

w sprawie zwalczania wścieklizny.

L. Wet. Z. 1. m-94/48.

Na podstawie art. 6 rozporządzenia Prezydenta R.P. z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. Ust. R. P. Nr 77, poz. 673) z późniejszymi zmianami, oraz par. 331 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 167) i w związku z groźnym niebezpieczeństwem szerzenia się wścieklizny, — zarządzam, co następuje:

Par. 1.

Cały obszar województwa warszawskiego uznaję za zagrożony wścieklizną.

Par. 2.

Zarządzam rejestrację i znakowanie wszystkich psów, które w dniu wejścia w życie niniejszego zarządzenia ukończyły dwa miesiące życia.

Par. 3.

Zarządzam wprowadzenie w życie środków ostrożności przewidzianych w par. par. 327 — 330 wymienionego wyżej rozporządzenia Ministra Rolnictwa.

Par. 4.

Winni niezastawiania się do tych przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych i zarządzenia niniejszego — zgodnie z przepisami art. 98 cytowanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta R.P. i postanowień dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych i nawiązek (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 161) podlegają w trybie postępowania karno-administracyjnego, karze a-

resztu do jednego miesiąca i grzywny do 50.000 zł., albo jednej z tych kar.

Par. 5.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze województwa warszawskiego z dniem podania do publicznej wiadomości w poszczególnych miejscowościach w formie rozplakowania, — i obowiązuje aż do odwołania.

Równocześnie przypominam, że z zarządzenia powyższego wynikają następujące obowiązki dla zainteresowanych osób:

1. Wszystkie psy winny być trzymane we dnie i w nocy na uwięzi.
2. Psy wyprowadzone poza obręb gospodarstwa lub mieszkania muszą być prowadzone na smyczy i zaopatrzone w bezpieczny kaganiec.
3. Zabrania się swobodnego puszczania kotów poza obręb gospodarstwa lub mieszkania.
4. Wszystkie psy winny być zarejestrowane w Zarządach Gminnych (Miejskich) i zaopatrzone w znaczki rejestracyjne przymocowane trwale do obroży.
5. Psy waleśające się bezpańskie oraz wszystkie psy i koty, co do których nieprzestrzegano przepisów wymienionych w poprzednich

punktach, podlegają zabiciu przez organa Milicji Obywatelskiej, bądź inne upoważnione do tego osoby.

6. Wyprowadzenie i wywożenie psów z obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego wścieklizną, jest dopuszczalne tylko za urzędowym świadectwem zdrowia wystawionym przez powiatowego lekarza wet. po uprzednim zbadaniu psa i uznaniu go za niepodlegającego o wściekliznę.
7. Osoby, władające zwierzęciem chorym lub podejrzanym o wściekliznę, mają obowiązek odosobnić chore lub podejrzaną zwierzę i niezwłocznie powiadomić o chorobie lub jej podejrzeniu władzę gminną albo najbliższy posterunek M.O. lub bezpośrednio Starostwo.
8. Wszystkie psy i koty, dotknięte wścieklizną, podejrzaną o wściekliznę i podejrzaną o zarażenie się wścieklizną podlegają zabiciu.
9. Osoby pokąsane winny bezzwłocznie zgłaszać się do Powiatowego Ośrodka Zdrowia lub do najbliższego urzędowego lekarza, celem poddania się zapobiegawczym szczepieniom przeciw wściekliznie.

Wojewoda
(—) H. Kołodziejczyk

Poz. 136

Pruszków, dnia 15 kwietnia 1948 r.

WOJEWODA WARSZAWSKI

L. PHA. 2k-41-48.

OBWIESZCZENIE.

o obowiązku przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w młynach, kaszarniach i wlatrakach.

Przypominam, że rozporządzenie Ministrów: Pracy i Opieki Społecznej, Zdrowia, Przemysłu, Odbudowy, Administracji Publicznej oraz Ziemi Odzyskanych z dnia 6.XI. 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 344) ustala ogólne przepisy, dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy.

Do przestrzegania przepisów tego Rozporządzenia są obowiązani zarówno pracodawcy, jak i pracownicy, każdy w zakresie swoich obowiązków, w szczególności jest obowiązkiem pracowników, zgodnie z przeznaczeniem używania urządzeń środków ochrony osobistej, nieniszczenie i nieusuwanie ich podczas pracy.

Osoby, sprawujące kierownictwo zakładu pracy, lub poszczególnych działów pracy: nadzór nad pracą, nadzór techniczny lub nadzór lekarsko-higieniczny, są obowiązane nadto do stałego pouczenia osób sobie podległych o treści przepisów tego Rozporządzenia oraz do nadzoru nad ich przestrzeganiem. W akcji tej w większych zakładach pracy powinni współdziałać delegaci Rad Zakładowych. Koszty stosowania środków, przewidzianych tym Rozporządzeniem ponosi pracodawca. Nie wolno mu ich przerzucać na inne osoby.

I. KIEROWNICTWO TECHNICZNE ZAKŁADU.

Każdy młyn powinien mieć kierownika administracyjnego i technicznego.

II. URZĄDZENIE I UTRZYMANIE BUDYNKÓW MŁYŃSKICH.

Budynki, pomieszczenia i konstrukcje muszą być utrzymywane czysto i w porządku.

Każdy młyn powinien posiadać w dostatecznej ilości sprzęt do sprzątania i przechowywać go w przeznaczonym na to miejscu.

Budynki młyńskie powinny być zaopatrzone w piorunochrony, utrzymywane w stałej sprawności.

Na zewnątrz młyna powinien być umieszczony szyld z napisem: rodzaj młyna, nazwa miasta względnie wsi, nazwisko i imię właściciela wzgl. dzierżawcy lub firma.

Drzwi. Wszystkie drzwi muszą otwierać się na zewnątrz w kierunku ogólnego wyjścia. Drzwi prowadzące z motorowni-kotłowni oraz żubrowni do młyna, powinny być żelazne względnie drewniane, obite grubą blachą. Nie wolno drzwi wejściowych zamykać na klucz, haczyk lub podpierać je z zewnątrz, gdy wewnątrz znajdują się pracownicy. Drzwi zapasowe, z których korzysta się, w razie pożaru, należy pomalować kolorem czerwonym.

Podłogi powinny być równe. Otwory i luki powinny być stale zamknięte. Podłogi należy utrzymywać w porządku i czystości. Stosy worków ze zbożem należy układać równomiernie na podłodze, by ciężarem ich nie przeciążyć podłogi.

Ściany, stropy i dachy budynków powinny być zabezpieczone przed niszczącym działaniem czynników chłodu, wiatrów i opadów, związanych z wykonywaniem robót.

Okna. Powierzchnia okien powinna być równa 1/10 powierzchni podłogi. Okna muszą być oszkłone i posiadać wszystkie szyby, utrzymywane czysto; co trzecie okno otwieralne względnie mieć duże lufciki o wymiarze $0,60 \times 0,70$ m.

Schody powinny być mocne, stopnie dobre, posiadać mocne poręcze i dostateczne oświetlenie. Schody, służące do stałej komunikacji lub transportu pomiędzy poszczególnymi piętrami, powinny być wykonane z materiału ogniotrwałego i znajdować się w ogniotrwałej klatce schodowej.

Drabiny powinny być dostatecznie mocne. Drabiny ruchome należy zabezpieczyć przed ich obsunięciem się. — do obsługi pędni — za pomocą haków przy górnych końcach, inne za pomocą urządzeń zabezpieczających od poślizgnięcia się dolnych końców.

Wentylacja w młynie—gdzie naturalna jest niedostateczna, należy urządzić wentylację sztuczną.

Oświetlenie. Pomieszczenia pracy, składy, schody, drogi komunikacyjne, transportowe, powinny być dostatecznie oświetlone. Wszystkie lampki elektryczne należy zaopatrzyć w klosze szklane, hermetyczne, tak w pomieszczeniach młyn, jak również i w motorowniach. Instalacja elektryczna winna być dobrze izolowana i wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami. Urządzenia elektryczne dla siły i światła winny podlegać stałej kontroli pod względem izolacji. Przy tablicy elektrycznej rozdzielczej należy położyć chodnik gumowy o wymiarze 1 m^2 . Jeżeli w młynie znajduje się prądnicą należy ją umieścić w oddzielnej komorze, o ile nie można jej ustawić w komorze, należy okryć szczelnie pudłem z desek.

Środki i sprzęt przeciwpożarowy. Każdy młyn powinien posiadać sprzęt przeciwpożarowy w postaci gaśnic płynowych z niezamarzającymi nabojami po jednej sztuce na każdej kondygnacji, w większych młynach po kilka. W motorowniach i kotłowniach po jednej gaśnicy śniegowej względnie „tetra“. Gaśnice winny być co pół roku sprawdzane przez delegata straży pożarnej. Sprawdzający powinien pozostawić kartkę z podpisem i datą kontroli, zawieszoną na gaśnicy. Oprócz gaśnic należy mieć conajmniej dwa bosaki ciężkiego typu, 2 tłumice, 2 tonarki oraz na każdej kondygnacji skrzynkę z piaskiem i szpadel, beczkę z wodą i wiadro. Kontrolować izolację przewodów elektrycznych, uszczelnienie aspiracji i oliwienie łożysk w maszynach. Strychy oczyścić z wszelkiego balastu i materiałów łatwopalnych.

Otoczenie budynków. Podwórza, place, powinny być czysto utrzymane, posiadać równą i twardą nawierzchnię i stały dojazd do młyna. Zwały węgla, łomu, odpadków itp. należy składać w ogrodzonych i dostatecznie oświetlonych miejscach.

III. BUDOWA, UTRZYMANIE I OBSŁUGA URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH.

Silniki spalinowe, elektryczne, kotły parowe, turbiny i inne maszyny i motory powinny odnawiać pod względem swej wytrzymałości i budowy celom do jakich są przeznaczone i znajdować

się w oddzielnych pomieszczeniach. Maszyny, pędnie (transmisje), silniki, kotły parowe, narzędzia, aparaty, przewody, środki transportowe oraz części maszyn, wały, koła napędowe, zębate, pasy, liny, taśmy i łańcuchy, powinny być należycie utrzymywane w sprawności i całkowicie osłonięte przymocowanymi osłonami.

Osłony powinny być wykonane z metalu w postaci blachy pełnej lub perforowanej, siatek metalowej, rur, bądź prętów metalowych, pasy zaś mogą być ujęte w drewniane osłony.

Ogrodzenia, futerały, osłony i wszelkie inne urządzenia zabezpieczające maszyny powinny być wykonane w sposób dostatecznie zapobiegający wypadkom.

Do nakładania pasów w ruchu należy mieć specjalne aparaty.

Nie wolno zdejmować osłon na czas ruchu urządzenia technicznego. Naprawa, czyszczenie ręczne i smarowanie urządzeń technicznych, znajdujących się w ruchu jest wzbronione, z wyjątkiem smarowania za pomocą specjalnych narzędzi, dostatecznie zabezpieczających od wypadku.

Silniki spalinowe o mocy ponad 5 KM należy puszczać w ruch z pomocą urządzenia wyłączającego się samoczynnie po uruchomieniu silnika i ubezpieczającego od oderwania wstecznego.

W gazowni należy zwracać uwagę, czy nie wydziela się gaz szkodliwy. Pomiedzy pomieszczeniem maszyn roboczych, poruszanych przez silnik, a pomieszczeniem silnika, powinno się znajdować dwustronne urządzenie sygnalizacyjne mechaniczne lub świetlne do powiadomienia o puszczeniu w ruch lub zatrzymaniu, albo o konieczności puszczenia w ruch lub zatrzymania silnika.

Turbiny, pomosty, upusty, należy utrzymywać w stanie sprawności, silnie umocowane. — zgniłe bale, zmurszałe belki i deski wymienić na nowe.

Na ustawianie kotłów należy uzyskać zezwolenie z Urzędu Wojewódzkiego — Wydziału Przemysłu i Handlu — oraz posiadać księgę Stowarzyszenia Dozoru Kotłów z odbytej rewizji.

Transport. Młyn powinien posiadać podnośniki — dźwigi dla podnoszenia walców, kamieni młynskich i innych maszyn. Wzbronione jest dźwiganie, przenoszenie i przewożenie ciężarów przez jedną osobę ponad 100 kg.

Jak należy zabezpieczyć maszyny i urządzenia techniczne osłonami udziela porad „Wzorcowania“ urządzeń pod względem higieny i bezpieczeństwa pracy w Warszawie, ul. Tamka Nr 1.

IV. ŚRODKI HIGIENY I OCHRONY PRACY OSOBISTEJ PRACOWNIKÓW.

Każdy młyn ma obowiązek zaopatrzyć pracowników w środki ochrony osobistej, środki te utrzymywać w stanie sprawności i czystości oraz w miarę potrzeby je zmieniać. Pracodawca obowiązany jest dostarczyć pracownikom osobistej odzieży ochronnej, która składa się ze specjalnego ubrania (kombinezonu) oraz nakrycia głowy.

Przy nakuwaniu kamieni młynskich pracownikowi należy wydać okulary ochronne.

Szatnia, umywalnia i jadalnia, winny być w oddzielnym pomieszczeniu i zimową porą ogrzewane. W szatni powinny znajdować się szafki dla każdego pracownika oddzielnie z półeczką na gó-

rze i wentylacją naturalną, rozmiarów 35×35×180 zamykane, każda na kłódkę.

Umywalka powinna znajdować się przy szatni, w miarę możliwości z bieżącą wodą ciepłą i zimną. Na każdym 5 pracowników powinien być co najmniej jeden kurek z wodą. Mydło i ręczniki powinien dać pracodawca.

Jadalnia powinna być zaopatrzona w stoły i ławki oraz urządzenie dla podgrzewania posiłków. Jadalnia powinna znajdować się w pobliżu umywalni. Spożywanie posiłków w zakładach pracy jest zabronione.

Woda do picia. Zbiorniki i przewody do picia należy zabezpieczyć od zanieczyszczenia i zakażenia. Woda w studni powinna być zbadana w Instytucie Higieny. Próbkę wody do analizy winien pobrać sanitariusz referatu zdrowia ze Starostwa Powiatowego.

Spluwaczki powinny być emaliowane, napełnione wodą z odkażającym płynem, należy je rozmieszczone na każdej kondygnacji i dostatecznie czysto oczyszczane.

Apteczki i środki pierwszej pomocy powinny znajdować się w kantorze i zawierać najpotrzebniejsze medykamenty. Apteczka powinna być należycie uszczelniona. Na wewnętrznej stronie drzwi apteczki należy umieścić spis wszystkich znajdujących się medykamentów, a obok apteczki umieścić na ścianie instrukcję ze wskazówkami udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach do czasu przybycia lekarza.

Ustępy powinny być rozgraniczone oddzielnie dla mężczyzn i kobiet z zamykanymi drzwiami i napisami oraz utrzymywane higienicznie.

V. ODKAŻANIE MLYNÓW.

Spichrze, silosy, komory, saszki i zasypy muszą być od czasu do czasu odkażane przeciwko szkodnikom: myszom, szczurom, owadom, pleśnionym itp. Po odkarzeniu należy wszystkie komory dobrze przewietrzyć, po tym sprzątnąć, a następnie uruchomić młyn.

VI. NAPISY OSTRZEGAWCZE.

W widocznym miejscu młyna należy umieścić tablicę ostrzegawczą: „Nie nakładać pasów i nie smarować maszyn w czasie ruchu. „Ostrożnie z ogniem“. „Palenie tytoniu wzbronione“. „Pluj do spluwaczki“. „Ostrożnie schody“. „Wstęp do komór napełnionych mąką ponad 1 i pół metra wysokości surowo wzbroniony“. „Przy postawach walcowych uważaj na ręce! grozi kalectwem“. „Wstęp do motorowni osobom obcym wzbroniony“. „Nie nakładać pasów rękami“.

Na górnych kontygnacjach w miejscach obciążenia zbożem lub mąką należy umieścić tabliczkę o dopuszczalności obciążenia danego stropu w kilogramach na jednym metrze kwadratowej powierzchni.

Winni nieprzestrzegania obowiązujących przepisów wydanych w przedmiocie bezpieczeństwa i higieny pracy, w zależności od rodzaju i stopnia szkodliwości, zostaną pociągnięci do odpowiedzialności w trybie art. 126 i 140 prawa przemysłowego.

WOJEWODA

Wz. (—) Jan Wyrzykowski
Wicewojewoda

Poz. 137

PISMO OKÓLNE

WOJEWODY WARSZAWSKIEGO

z dnia 25 sierpnia 1948 r.

w sprawie subwencji na utrzymanie zakładów opiekuńczych.

L. O. S. II - 5-81-48.

Do

Ob. Ob. Starostów Powiatowych jako Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów miast: Płocka, Pruszkowa i Żyrardowa.

Z kredytów przewidzianych w budżecie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej na utrzymanie Zakładów Opieki Społecznej i podopiecznych, poczynając od miesiąca sierpnia b.r., Urząd Wojewódzki Warszawski będzie przekazywał Wydziałom Powiatowym i miastom Wydziałom na ich r-ki bieżące odnośne sumy, tytułem dotacji na Opiekę Społeczną.

Z wydatkowania tych sum dokumenty rachunkowe winny być przechowywane w Wydziałach Powiatowych (Zarządach Miejskich). Nato-

miast Urzędowi Wojewódzkiemu (Wydział Opieki Społecznej) należy składać w terminie do 15 każdego miesiąca za ubiegły miesiąc sprawozdanie kasowe bez dołączenia dowodów rachunkowych, ilustrujące zużycie otrzymanych dotacji.

O przekazaniu sum Wydziały Powiatowe (Zarządy Miast) będą zawiadamiane przez Urząd Wojewódzki (Wydział Opieki Społecznej) z podaniem danych na jakie cele dotacje przeznaczone. Nadmieniam się przy tym, że z przekazanych dotacji nie wolno dokonywać wydatków na inne

cele, a to wobec postanowienia, wynikającego z art. 4 Ustawy Skarbowej z dnia 2 stycznia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) i obowiązujących przepisów rachunkowo - kasowych.

Wydziały Powiatowe i Zarządy miast Wydzielonych otrzymywać będą dotacje przeznaczone na: opiekę całkowitą, sprawowaną we własnych zakładach i opiekę częściową, sprawowaną: 1) nad podopiecznymi, korzystającymi z Kuchni Powszechnych, 2) na Punkty Opieki nad Matką i Dzieckiem, 3) żłobki, 4) na zapomogi do-
raźnie.

W związku z powyższym Wydziały Powiatowe (Zarządy Miast) winny przejąć te placówki, które dotychczas prowadzone były przez Starostwa (Referaty Opieki Społecznej) wraz z urządzeniem, które należy zainwentaryzować.

Wobec powyższego zagadnienie Opieki Społecznej w pełni świadczeń finansowych winno znaleźć wyraz w poszczególnych budżetach Związków Samorządowych.

w/z WOJEWODA

(—) Roman R o t.

Wicewojewoda

Poz. 138

PISMO OKÓLNE

URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO WARSZAWSKIEGO

z dnia 3 kwietnia 1948 r.

o dodatku aprowizacyjnym dla pracowników państwowych.

L. B. B. I. 2-8-48.

Do
Ob. Ob.

Starostów Powiatowych
województwa warszawskiego

Podając powyższe zarządzenie Ministerstwa Administracji Publicznej do wiadomości i wykonania, Urząd Wojewódzki prosi jednocześnie o odwrotne podanie kwot potrzebnych na dokonanie wypłat zaliczek dodatku aprowizacyjnego z każdego resortu oddzielnie.

Pracowników, odpłacanych z kredytów rzeczowych, należy wykazać również oddzielnie za wska-

zaniem budżetu i §, z którego pracownik jest odpłacany.

Po otrzymaniu danych Urząd Wojewódzki przekaże potrzebny kredyt.

Za Wojewodę:

(—) B. Berkan

Naczelnik Wydziału

Otrzymują: Dział Rolnictwa i Reform Rolnych i Rejonowe Kierownictwo Wodno-melioracyjne.

O d p i s.

Warszawa, dn. 1 kwietnia 1948 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Departament Ogólny

L. dz. I. OB. 3602-48

Dodatek aprowizacyjny dla
pracowników państwowych.

Pismo okólne

Do

Ob. Wojewody Warszawskiego
w Pruszkowie

Na podstawie uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 19 marca 1948 r. w sprawie zmian w zakresie uprawnień i norm aprowizacyjnych oraz w sprawie wprowadzenia miesięcznego dodatku aprowizacyjnego, Ministerstwo Administracji Publicznej w oparciu o pismo Ministerstwu Skarbu z dnia 25 marca 1948 r. Nr D. III. 3040-2-48 zawiadamia, że w okresie od 1 — 5 kwietnia 1948 r. należy pracownikom państwowym wypłacić zaliczkę na poczet dodatku miesięcznego aprowizacyjnego w sumie zł. 650,— (sześćset pięćdziesiąt) na osobę.

Zaliczka przysługuje wszystkim pracowni-

kom państwowym, posiadającym karty żywnościowe I kategorii i karty odzieżowe, bez względu na formę, w jakiej posiadają uposażenie.

Pracownicy, posiadający kartę odzieżową, a nie posiadający karty żywnościowej I kategorii, otrzymają zaliczkę w wysokości 310.— zł. (trzysta dziesięć zł.). Górna granica płac nie obowiązuje w stosunku do dodatku aprowizacyjnego.

Wypłaty zaliczek należy dokonać z kredytów na płace (§ 1 budżetu) lub z odnośnych kredytów rzeczowych.

Dyrektor Departamentu

(—) H. Urbanowicz.

Publikacje Władz i Urzędów Podległych

Poz. 139

OGŁOSZENIE

STAROSTWA POWIATOWEGO PŁOŃSKIEGO

z dnia 2 lipca 1948 r.

o wdrożeniu postępowania scaleniowego

Nr 2.

Starosta Powiatowy w Płońsku, na podstawie art. 18 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. z r. 1927 Nr 92, poz. 833) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 622) oraz art. 3 Dekretu z dn. 12 sierpnia 1946 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej (Dz. U. R. P. z r. 1946, Nr 43, poz. 248), podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 1 lipca 1948 r.

uprawomocniło się orzeczenie Starosty Pow. w Płońsku z dnia 28 maja 1948 r., dotyczące wdrożenia postępowania scaleniowego i ustalenia obszaru scalenia na gruntach wsi Złotopolice — gm. Zaluski pow. płoński.

STAROSTA
wz. (—) Jan Czaplą
zastępca Starosty

Płońsk dnia 2.VII 1948 r.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Ogłoszenia o zagubieniu dokumentów

Zgubiono tablicę rejestracyjną samochodu Nr HPR—857, wydaną przez Okręgowy Urząd Samochodowy w Pruszkowie na nazwisko Malinowski Karol, zamieszkały w Górcach Nowych, gm. Młociny, pow. warszawskiego.

Zgubiono w Przasnyszu dowody tożsamości konia klaczygniadej, lat 7, oraz ogiera gniadego z łysiną, lat 2, wydane na nazwisko Smołański Jan, zamieszkały w Ostrowem - Kokoczem, gm. Krzynowłoga Mała, pow. Przasnysz.

Zgubiono dowód osobisty i dowód konia, wydane przez Zarząd Gminy w Młochowie na nazwisko Tarkowski Stanisław, zamieszkały w Wąlendowie, gm. Młochów, pow. Grodzisk.

Zgubiono tymczasowy dowód Nr 4/5308 konia, maść brudno - kasztanowej z gwiazdką, wydany przez Zarząd Gminy w Piskach, pow. Ostrołęka, na nazwisko Modzelewski Stefan.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Mława na nazwisko Jaroszewski Zygmunt, zamieszkały w Miączynie Małym, gm. Dąbrowa, pow. Mława.

Zgubiono „prawo jazdy” (czerwone) Nr 608, wydane przez Urząd Wojewódzki Warszawski na nazwisko Łapiński Tadeusz, zamieszkały w Warszawie.

Zgubiono dowód osobisty, wydany przez Zarząd Gminy w Dąbrowie, pow. Mława, kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Mława oraz kartę rowerową, na nazwisko Barcikowski Czesław, syn Stanisława i Ewy, urodzony dn. 17 września 1922 r.

Zgubiono kartę rozpoznawczą, wydaną przez Zarząd Gminny w Ceglówie, pow. Mińsk Mazowiecki, na nazwisko Mistewicz Waclaw-Henryk, zamieszkały w Kolonii Momencik, gm. Ceglów.

Skradziono dowód osobisty oraz kartę rejestracyjną wojskową na nazwisko Łapiński Stanisław, syn Teofila i Marianny z Piórkowskich, urodzony dn. 18 listopada 1919 r., zamieszkały w Wysokiej, pow. Działdowo.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Ostrołęka na nazwisko Pierzechowski Franciszek, urodzony w r. 1923, zamieszkały w Malinowie Nowym, gm. Czerwin, pow. Ostrołęka.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Płock na nazwisko Koperski Aleksander, zamieszkały w Ilimie, gm. Wójtów - Zamośce, pow. Płock.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Mława na nazwisko Aptowicz Józef-Antoni, zamieszkały w Mławie, Smoiarnia Nr 10.

Zgubiono legitymację służbową Nr 210, wydaną dn. 10 lipca 1947 r. przez Wydział Powiatowy w Garwolinie na nazwisko Osińska Stanisława, zamieszkała w Garwolinie.

Zgubiono „prawo jazdy“ (zielone) Nr 6394, wydane przez Urząd Wojewódzki Warszawski na nazwisko Żółtowski Tadeusz, zamieszkały w Pruszkowie, ul. Stałowa Nr 41.

Skradzono legitymację służbową Nr 125 pracownika Zarządu Miejskiego w Pruszkowie na nazwisko Simon Helena, zamieszkała w Pruszkowie, ul. 11-go Listopada Nr 43.

Zgubiono „prawo jazdy“ (zielone), wydane przez Urząd Wojewódzki Warszawski na nazwisko Nieporęcki Kazimierz, zamieszkały w Jelonkach, ul. Poznańska Nr 20, m. 2.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Płońsk na nazwisko Słodkowski Jan, syn Józefa i Eleonory, urodzony dn. 3 stycznia 1925 r., zamieszkały w Latonicach, gm. Modzele, pow. Płońsk.

Zgubiono kartę rejestracyjną, wojskową R. K. U. Płock na nazwisko Ledzion Ignacy, urodzony dn. 1 września 1911 r. w Przylaskach, gm. Pacyna, pow. Gostynin.

Zgubiono kartę rejestracyjną, wojskową R. K. U. Kutno na nazwisko Wojtałowicz Franciszek, syn Józefa i Józefy, urodzony dn. 28 lutego 1917 r., zamieszkały w Kamieniu Starym, gm. Pacyna, pow. Gostynin.

Zgubiono tymczasowy dowód osobisty i kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Kutno na nazwisko Maciak Stanisław, syn Jana i Marianny, urodzony dn. 15 lutego 1919 r., zamieszkały w Sejkowicach, gm. Pacyna, pow. Gostynin.

Skradzono pieczęć metalową, owalną z godłem państwowym i napisem: „Zarząd Gminny w Jednorożcu, pow. przasnyski“ oraz pieczęć metalową, owalną z godłem państwowym i napisem: „Gminna Rada Narodowa w Jednorożcu, pow. przasnyski“.

Zgubiono dowód osobisty Nr 242/48, wydany przez Zarząd Gminny w Durlasach, pow. Ostrołęka, na nazwisko Karczmarczyk Konstanty, zamieszkały w Dąbrówce, gm. Durlasy, pow. Ostrołęka.

Zgubiono książkę rejestracyjną Nr H-85-363 samochodu ciężarowego marki Borkward, wydaną przez Urząd Wojewódzki Warszawski w Pruszkowie na nazwisko Krupiński Daniel i Sytuła Edward, zamieszkały w Przyborowicach, gm. Załuski, pow. Płońsk.

Zgubiono legitymację służbową Nr 111, wydaną przez Wydział Powiatowy w Sokołowie na nazwisko Sylwestrzak Antoni, zamieszkały w Kozowie Kuskim, pow. Sokołów.

Zgubiono dowód osobisty niemiecki, wydany przez Zarząd Gminny w Wielgolesie, pow. Mińsk Mazowiecki, na nazwisko Plichta Józef, zamieszkały w Budach Wielgoleskich, gm. Wielgołas.

Zgubiono dowód tożsamości Nr 185 „Z“ koniawałacha, maści kasztanowej, z gwiazdką, wydany przez Zarząd Gminny w Smrocku, pow. Maków Mazowiecki.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Pułtusk na nazwisko Radziszewski Józef, urodzony w r. 1912 w Bołdykach, gm. Rzewno, pow. Maków Mazowiecki i tam zamieszkały.

Zgubiono kartę rejestracyjną, wojskową R. K. U. Płońsk na nazwisko Szarżała Józef, zamieszkały w Skarbaszewie, gm. Naruszewo, pow. Płońsk.

Zgubiono dowód tożsamości konia — klaczy, wydany przez Zarząd Gminny w Miszewie-Murowanem, pow. Płock, na nazwisko Grabowska Władysława, zamieszkała w Miszewie-Murowanem.

Zgubiono dwa dowody tożsamości koni: Nr 843 i 1070, wydane na nazwiska: Ostrowski Stanisław i Ferenc Waclaw, zamieszkały w Elżbiecinie, gm. Krasnosielc, pow. Maków.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Mława, wydaną we wrześniu 1945 r. na nazwisko Warachewicz Franciszek, syn Józefa i Agnieszki z Podlaskich, urodzony dn. 16 listopada 1925 r. w Działdowie, zamieszkały w Działdowie, ul. Wolność Nr 37.

Zgubiono tymczasowe zaświadczenie tożsamości, wydane przez Zarząd Gminny w Jasienicy na nazwisko Dębek Stanisław, zamieszkały w Chmielewie, gm. Jasienica, pow. Ostrow Mazowiecki, oraz dowód tożsamości konia, wydany na nazwisko w/w właściciela.

Zgubiono kartę rejestracyjną, wojskową R. K. U. Pułtusk na nazwisko Potyraja Jan, zamieszkały w Rzańniku, gm. Wyszaków, pow. Pułtusk.

Zgubiono dowód osobisty oraz kartę rejestracyjną, wojskową R. K. U. Płońsk, wydane na nazwisko Sułkowski Tadeusz, syn Bronisława i Marianny, urodzony dn. 14 lipca 1927 r. w Kowalewie-Podbornym i tam zamieszkały.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Ciechanów na nazwisko Kaczyński Henryk, zamieszkały w Osówcu Szlacheckim, gm. Karzew, pow. Przasnysz.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Ciechanów na nazwisko Fąk Władysław, syn Józefa, urodzony w r. 1916, zamieszkały w Orzełku, gm. Baranowo, pow. Przasnysz.

Zgubiono dowód tożsamości konia - wałacha, lat 13, maści gniadej, wydany przez Zarząd Gminny Biała, pow. Płońsk, na nazwisko Daniszewska Kordula, zamieszkała w Srebrnej, gm. Biała, pow. Płock.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Płock na nazwisko Szalwiński Tadeusz, syn Jana, urodzony dn. 13 marca 1921 r., zamieszkały w Żochowie, gm. Gójsk, pow. Sierpc.

Zgubiono dowód tożsamości konia - wałacha, lat 8, maści ciemno - szpakowatej, jabłkowatej, z prawej strony siwy kłęb, wydany przez Zarząd Gminny w Białej na nazwisko Pawłowski Stanisław, zamieszkały w Trzepowie Nowym, gm. Biała, pow. Płock.

Zgubiono tymczasowy dowód tożsamości konia - klaczy, lat 4, maści dereszowatej z gwiazdka, wydany przez Zarząd Gminny Mostowo, na nazwisko Pietrzyk Józef, zamieszkały w Wróblewie, gm. Mostowo, pow. Mława.

Skradziono okrągłą pieczęć urzędową z godłem Państwa i napisem: „Urząd Stanu Cywilnego w Krzynowłodze Małej, pow. Przasnysz“.

Zgubiono dowód osobisty oraz dowód tożsamości konia, wydane przez Zarząd Gminny w Goworowie na nazwisko Smugorzewski Stanisław, zamieszkały w Kobylinie, gm. Goworowo, pow. Ostrołęka.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Mława, oraz dowód osobisty, wydany przez Zarząd Gminny w Dąbrowie na nazwisko Chmielewski Bernard, urodzony w Kowalewie, gm. Dąbrowa, pow. Mława.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Ostrołęka na nazwisko Brzozowy Stanisław, syn Franciszka i Marii, urodzony dn. 8 maja 1920 r. w Kadziowie, pow. Ostrołęka i tam zamieszkały.

Zgubiono dwa dowody tożsamości koni: 1) klaczy lat 9, maści brudno - kasztanowatej, oraz 2) klaczy lat 7, maści jasno - kasztanowatej, w Kowalewie, gm. Dąbrowa, pow. Mława.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Ciechanów na nazwisko Orzeł Józef, syn Rocha, urodzony w r. 1923, zamieszkały w Dynaku, gm. Baranowo, pow. Przasnysz.

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową R. K. U. Pułtusk na nazwisko Stancel Eugeniusz, urodzony w r. 1927, zamieszkały w Sulisze, gm. Płoniawy, pow. Maków Mazowiecki.

TŁOCZONO Z POLECENIA WOJEWODY WARSZAWSKIEGO

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Warszawskiego Dziennika Wojewódzkiego” w Urzędzie Wojewódzkim Warszawskim w Pruszkowie, ul. Kraszewskiego 27 codziennie—oprócz niedziel i świąt — w godzinach od 11-ej do 13-ej.

Należność za numery Dziennika Wojewódzkiego i ogłoszenia od dnia 1 stycznia 1948 r. należy wpłacać na konto w P. K. O. Nr 1 — 2158 „Urząd Skarbowy w Pruszkowie na budżet Ministerstwa Administracji Publicznej dział II. § 7”.

Cena Dziennika Wojewódzkiego będzie podawana każdorazowo zależnie od objętości numeru.

Cena jednego egzemplarza Nr 17 — zł. 90.—.

Cena ogłoszeń; cała strona Zł 3000,—; 1/2 strony 1500,— zł, drobne ogłoszenia Zł 5,— za wyraz.